

Iată, imi zic, trecind cu emoție prin comună, ce loc fericit ar putea să fie această ogradă a copilăriei, în prelungirea ei nestingherită dintre două drumuri (metafore în „marea trecere”), parcă anume croită în inima satului să fie un țărîm de evlavie, al poetului și al casei în care s-a născut, împodobit cu arbori și cu iarbă îngrijită, și el să fie adus aici de la margine și oamenii satului să poată cultiva spiritul de sfințenie față de poetul pămîntului lor și să-l arate lumii. Loc de pelerinaj. Lucian Blaga să fie adus în acest loc, casa lui să-i fie redată. Lucian Blaga trebuie să aibă o casă, așa cum are o țară.

Cu toate aceste înțelesuri și certitudini, rămîne să fie sortit sentimentul de recunoștință pentru oamenii care au inițiat și s-au străduit să ne arate nouă tuturor că se poate ajunge, ca o îndatorire supremă, la cinstirea integrală a unuia dintre cei mai mari poeți ai neamului românesc.

ION HOREA

Aș vrea să spun că această întimplare minunată este un act de dreptate supremă care se face lui Lucian Blaga, faptul că pentru prima dată este sărbătorit public în orașul nașterii sale și cred că acest act de cultură trebuie să fie și să rămînă ca un început minunat în istoria culturii noastre contemporane. Nu spun vorbe mari, pentru că Blaga este cel mai mare poet al Transilvaniei și cu siguranță al doilea mare poet al României, alături de Mihai Eminescu. Aș dori din toate puterile mele însă ca acest prilej, care acum este o sărbătoare, să nu rămînă în simple cuvinte.

SÎNZIANA POP

Blaga a intrat adine în istoria și spiritul poporului român. Aici, în spațiul marelui poet, noi am venit să cinstim memoria și, de fapt, prezența eternă în primul rînd în „cercul magic” al Lanerămului natal a lui Lucian Blaga. Rădăcinile poetului și filosofului pornesc din perimetrul binecuvîntat al Albei! Ca unul care am scris mult despre EL sint fericit să fac parte din juriul care a selectat cele mai bune poeme ale întîiului Festival de poezie „Lucian Blaga”.

MIRCEA VAIDA

Lucian Blaga e, în gîndul meu cel puțin, poet, gînditor. Nu aș folosi între cele două noțiuni conjuncția și. Vladimir Streinu va fi avut în vedere acest lucru cînd l-a numit pe Blaga **liros**of. Concursul de creație „Lucian Blaga” are aceeași misiune, anume de a aneantiza conjuncția și dintre gînditor și poet, în condițiile în care propune spre premiere un creator. E o măsură de prevedere. Pentru că perenitatea operei lui Lucian Blaga însăși, în conștiința noastră, ține de acest concurs de împrejurări, în care desființăm conjuncția și dintre moartea și eternitatea lui Lucian Blaga.

ION MIRCEA

... Am căzut, nu odată în oglinzile izvorului din Lanerăm, dulce îmbătrînind și-mbrățișînd deopotrivă respirația hol-delor, a stelelor și rădăcinilor, și-ntrecăg această respirație mi s-a urcat în singe și umeri, mi-a sculptat privirea în adine și, ieșînd din nou în aerul crud al lunii mai, m-a întregit cu acest poem nesfîrșit care este Lucian Blaga.

ION MĂRGINEANU

Lei 25

FESTIVALUL DE POEZIE — LUCIAN BLAGA — 1981

FESTIVALUL DE POEZIE

LUCIAN BLAGA

EDIȚIA I
M A I
1981
SEBEȘ
ALBA

PREMIILE
concursului de creație literară „Lucian Blaga”

**PREMIUL FESTIVALULUI
DE POEZIE**

„LUCIAN BLAGA”

PREMIUL I

PREMIUL II

PREMIUL III

MENȚIUNE I

MENȚIUNE II

MENȚIUNE III

PREMIUL REV.

„România literară”

PREMIUL REV.

„Luceafărul”

PREMIUL REV.

„Transilvania”

PREMIUL REV.

„Tribuna”

PREMIUL ZIARULUI

„UNIREA”

PREMIUL U.T.C. — ALBA

PREMIUL U.T.C. — SEBEȘ

PREMIUL CONSILIULUI

JUDEȚEAN AL

SINDICATELOR ALBA

PREMIUL CONSILIULUI

ORAȘENESC AL

SINDICATELOR SEBEȘ

PREMIUL CAMINULUI

CULTURAL LANCRAM

Nelu Stanciu

George Nimigeanu

Gheorghe Dăncilă

George Vulturescu

Ioan Dragomir

Sorin Roșca

Ioan Vasile

Mihai Banciu

Marin Lupșanu

Ioan Evu

Augusta E. Poenaru

Nicolae Nicoară

Dumitru Mălin

Elena Plămadă

Ștefan Brotosin

Valeriu M. Sivan

Ion Minzălescu

— Constanța

— Mediaș

— Alba

— Satu Mare

— Constanța

— Bacău

— Orășita

— București

— Călărași

— Hunedoara

— Sibiu

— Baia de Arieș

— Alba Iulia

— Alba Iulia

— Călărași

— Sebeș

— Brașov

PREMIILE
concursului de interpretare a poeziei
lui Lucian Blaga

PREMIUL I

PREMIUL II

PREMIUL II

PREMIUL III

PREMIUL III

MENTIUNE

MENTIUNE

MENTIUNE

MENTIUNE

MENTIUNE

MENTIUNE

MENTIUNE

PREMIUL SPECIAL

AL JURIULUI

Ioan Mermiezan

Irina Diana Mona

Lidia Stratulat

Vasile Habor

Anca Pop

Alexandru Buda

Ioana Dinuț

Larisa Drăguș

Sorina Nistor

Cristian Stanca

Felicia Trifan

Daniela Turlea

Grup XX „Lumină și sunet”

Hunedoara

Arad

Rimnicu Vilcea

Tirgu Mureș

Sebeș

Cugir

Arad

Blaj

Botoșani

Rimnicu Vilcea

Brad

Aiud

București

**COMITETUL DE CULTURĂ
ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ AL JUDEȚULUI ALBA
CASA DE CULTURĂ SEBEȘ**

**Festivalul de poezie
„LUCIAN BLAGA”**

— ediția I —

Mai, 1981
SEBEȘ — ALBA

Festivalul de poezie Lucian Blaga

Coperta:

Avram Mentzel

Fotografii:

Gheorghe Vințan

Horea Bucur

Responsabili de carte:

Gheorghe Maniu

Ion Mărgineanu

Remus Rednic

CĂLDURA UNUI ARGUMENT

Inițiativa de a organiza pentru întâia oară aici, la Sebeș, prima ediție a Festivalului de poezie și interpretare „Lucian Blaga”, este un mare câștig pentru actul de cultură. Am putea spune că prin intermediul acestei laudabile acțiuni, lumea lui Lucian Blaga a fost adusă la ea acasă. Manifestările care au avut loc cu acest prilej, sînt de natură să ne poarte cu mintea înapoi, nu doar pentru a rememora, ci pentru a ne fixa repere ale vieții, activității, a operei și personalității acestui ilustru gînditor, intelectual de mare cultură, care a intrat adînc și deplin în conștiința și structura spiritualității noastre.

Festivalul, prin întinderea sa, prin modul cum a fost conceput și cum este prevăzut a se desfășura, prin sumusul de judecăți de valoare care au făcut obiectul unei sesiuni de comunicări și referate, se înscrie firesc în suita de activități ce au loc în județul nostru, în acest an cu profunde semnificații aniversative.

Meritoriu este și faptul că la această prodigioasă manifestare, dedicată creației blagiene, au participat și membrii familiei marelui poet, care ne-au sprijinit cu fapte în pregătirea ei.

Fie, așadar, ca sămînța aruncată aici la Sebeș și Lăncrăm în primăvara aceasta, să rodească și mai bogat în edițiile care urmează, pentru ca printre cei mari, marele Blaga să fie purtat ca o flacără vie în gîndurile și inimile noastre spre gloria nemuritoare a operei sale.

IOAN MOCEANU

ÎNCEPUT DE BIOGRAFIE

Timp de trei zile din luminoasa lună mai, noi, cei de aici, am fost martorii și, în același timp, realizatorii primei ediții a Festivalului de poezie „Lucian Blaga”, festival care sperăm să devină de acum înainte un adevărat moment de sărbătoare în viața spirituală a orașului nostru, a întregii țării.

Aceasta pentru că, înainte de toate, geniul marelui Blaga este indiscutabil legat de aceste locuri, de satul său natal, de izvorul vrăjit și înlăcrimat al copilăriei sale, pentru că adîncă sa gândire a fost continuu alimentată de apele proaspete ale cîntecului românesc, ale tradițiilor, legendelor și miturilor născute aici, pe plai transilvan.

Apoi pentru că în zilele noastre, cînd adevăratele valori și-au recăpătat locul care li se cuvine în constelația marilor spirite ale culturii naționale și universale, Blaga se află în imediata apropiere a lui Mihai Eminescu, strălucind ca un alt Luceafăr, cel al literaturii noastre contemporane.

Timpul nu ne-a permis ca într-un interval relativ scurt — trei zile, — să abordăm întreaga multitudine a preocupărilor marelui gânditor și poet, motiv pentru care actuala ediție a acestui festival s-a limitat la evocarea poeziei sale printr-un concurs de creație literară și un altul de interpretare, precum și printr-o sesiune de comunicări.

Mulțumind tuturor celor care au contribuit la reușita acestui act de înaltă ținută spirituală, nutrim speranța că această primă ediție a Festivalului este semnalul unor viitoare manifestări de o și mai mare amploare, ce se vor bucura de participarea largă a iubitorilor de frumos de pe întreg cuprinsul țării.

ALEXANDRA NITREANU

GÎND PENTRU DURATĂ

Organizarea primei ediții a Festivalului de poezie „Lucian Blaga” se înscrie armonios în cadrul manifestărilor generate de documentele Congresului al XII-lea al P.C.R. și al Festivalului național al muncii și creației „Cîntarea României”, constituindu-se ca o expresie a politicii înțelepte a partidului și statului nostru, a culturii naționale și universale.

Desfășurîndu-se în orașul Sebeș și în satul Lăncrăm, în care s-a născut marele poet, filosof și dramaturg, polarizînd gânduri luminoase, acțiuni și inițiative dintre cele mai valoroase ale organizatorilor, invitaților, creatorilor și recitatorilor din întreaga țară, Festivalul de poezie „Lucian Blaga” statornicește, prin calitatea și înaltul conținut de idei și sentimente, un început de tradiție, — secvență dintr-un portret de frumusețe continuă, numele patriei române de ieri, de azi și de mâine.

Apariția materialelor în această culegere reprezentativă este o contribuție valoroasă la cunoașterea, aprofundarea și popularizarea operei lui Lucian Blaga, a creatorilor foarte talentați de pe întreg cuprînsul patriei, care au participat la Festivalul de poezie.

Iată pentru ce edițiile care vor urma se vor circumscrie aceleiași idei de prețuire și stimă față de valorile intrate în patrimoniul nostru cultural, îmbogățind și luminînd tradiția poporului român.

IOAN SICOE

BUCURIA UNEI ÎMPLINIRI

Acum șapte ani, împreună cu poetul Ion Mărgineanu și un grup de animatori ai vieții culturale din orașul Sebeș, am proiectat un festival de poezie (care în sufletele noastre purta, încă din acea dimineață a lui, numele lui Lucian Blaga). Ideea înființării acestui festival a fost departe de a se impune dintru început, nu pentru că nu ar fi corespuns imperativelor momentului, cît, mai cu seamă, din pricini de receptare subiectivă.

Iată de ce sîntem bucuroși că anul 1981 ne-a împlinit acest deziderat în chiar primăvara sa.

Cu sprijinul și sub directa îndrumare a Comitetului județan Alba al P.C.R. și a Comitetului orășenesc Sebeș al P.C.R., cu largul concurs al Uniunii Scriitorilor și al revistelor *Transilvania*, *România Literară*, *Tribuna*, *Luceafărul*, visul nostru a prins viață, bucurîndu-se din primul ceas de o largă audiență.

Fără falsă modestie se poate afirma că Festivalul a atras, chiar lipsit de o deosebită publicitate, nu mai puțin de 300 de creatori, oameni de cultură și artă, dintre care unii l-au cunoscut personal pe Lucian Blaga și care ne-au trimis zeci de scrisori de întîmpinare, considerînd actul înființării Festivalului ca un act de mare cultură. La începutul lunii mai se împliniseră, de altfel, 20 de ani de la moartea marelui poet, dramaturg și filosof.

Ar fi inutil să amintim numărul exact al lucrărilor intrate în concurs, menționăm doar, nu fără mîndrie, că am avut cea mai numeroasă

participare înregistrată de un concurs literar deschis creatorilor nemembri ai Uniunii Scriitorilor. Dintre aceștia, 30 de autori cu debut editorial au ridicat cota valorică a creației înscrise în Festival, ceea ce vorbește de la sine despre seriozitatea și amplitudinea de sentiment cu care a fost receptat Festivalul. La această primă ediție a lui au fost primite lucrări din genuri literare diverse: poezie, poeme dramatice, poeme în proză, proză scurtă, eseuri, reținându-se pentru concurs numai ceea ce, cu un termen restrictiv, numim versuri.

Celelalte repere ale Festivalului:

— o sesiune de comunicări sub genericul „Lucian Blaga — poet național și universal”, la care au participat: Vasile Netea, Mircea Tomuș, Sînziana Pop, Mircea Braga, Teodor Latiș;

— o amplă expoziție de carte sub genericul „Trepte spre lumină”, în care un loc aparte îl ocupă publicațiile lui Lucian Blaga și un corpus de materiale legate de viața și opera poetului.

— un concurs de interpretare a poeziei lui Lucian Blaga, la care și-au anunțat prezența peste 80 de recitatori din București, Cluj, Iași, Suceava, Hunedoara, Dîmbovița, Argeș etc.

Prima ediție a Festivalului „Lucian Blaga” s-a desăvîrșit în ziua de duminică, 17 mai 1981, la umbra statuii poetului din Lancrăm, cu un spectacol de poezie și muzică, la care și-au dat concursul laureații Festivalului, alături de actori ai Teatrului de Stat din Sibiu.

Cartea de față se vrea suportul satisfacției sincere de care vorbeam la început și în numele căreia, ca reprezentat al unității organizatoare, mulțumesc tuturor celor care pun sufletul și umărul la reușita și împlinirea spirituală a Festivalului, spre dreapta cinstire a tradițiilor acestor meleaguri ale patriei, din care și-a tras seva și lumina opera marelui nostru poet și gânditor.

GHEORGHE MANIU

EXPOZIȚIE COMEMORATIVĂ

În cadrul și cu prilejul primei ediții a Festivalului de poezie „Lucian Blaga”, desfășurat la Sebeș în perioada 15—17 mai 1981 — manifestare de excepție, prima de acest gen de pe meleagurile Albei — sub emblema tradiționalelor acțiuni și manifestări cultural-educative „De la vatră de istorie la poartă de lumină”, muzeul din localitate a omagiat — în anul 30 al existenței sale — memoria poetului, dramaturgului și filosofului Lucian Blaga, printr-o expoziție comemorativă, deschisă la sediul muzeului și prilejuită — la data Festivalului — de împlinirea a două decenii de la trecerea în neființă a astrului din Lancrăm.

Expoziția reprezintă rodul căutărilor colectivului muzeului, încununată nu o dată de reale satisfacții și de mirajul ineditului blagian, căutări întreprinse atît în județ — la Lancrăm, Sebeș, Pianu de Jos, Petrești, Alba-Iulia, Blaj — cît și în alte localități ale țării — Cluj-Napoca, Sibiu, Brașov, București, Cîmpina, Lugoj.

Concepută sistematic și cronologic, expoziția prezintă principalele etape din viața și activitatea celui omagiat: momentul nașterii poetului — 9 mai 1895 — și cel al primilor săi pași în viață, perioada școlară, prezența sa la Alba Iulia, la marele act istoric al Unirii de la 1 Decembrie 1918, perioada universitară vieneză, cea a primelor creații în domeniul poeziei — apărute în periodice ori în volum, — perioada diplomatică cu peregrinări laborioase în multe țări ale

Europei, dar și cu un imens dor de țară, perioada clujeană și, în sfârșit, cea a ultimilor ani.

Numeroase volume ale creației poetice, filosofice, dramaturgice și eseistice ale lui Blaga sînt reprezentate cronologic și intercalat, întocmai-modului realizării lor. Multe creații blagiene prezente în expoziție poartă, pe lângă bogăția de idei, și valoarea unei dedicații semnate de autor. Demnă de semnalat ni se pare și bogata corespondență a lui Blaga cu verișoara sa, Victoria Medean-Bena, sau istoria plină de implicații filosofice a realizării piesei Arca lui Noe, la Căpîlna, în patria de liniște a dacilor lui Decebal, în anul de tristă amintire, 1944, precum și donația fiicei poetului, Dorli Bugnariu-Blaga.

Prin expunerea unui bogat, variat și inedit material bibliofil, fotografic și memorialistic, prin donațiile primite, expoziția organizată la muzeul nostru s-a bucurat de un deosebit succes, atît din partea specialiștilor cît și din cea a publicului larg, aceasta marcînd de fapt — lucru *ab initio* precizat de organizatori — crearea unei noi secții — de memorialistică — la Muzeul mixt Sebeș.

DORIN OVIDIU DAN

PREMIUL FESTIVALULUI DE POEZIE „LUCIAN BLAGA“

Nelu Stanciu-Constanța

CRONICA DE LUT

Privește în jurul tău
— mi-a spus voievodul Ioan —

aceasta este cartea mea

Oricine mai poate modifica
cîte o vorbă sau cîte un nume
dar nici o palmă de pămînt
de sub tălpile noastre.

MELEAG

Desigur ne aflăm încă o dată
sub stelele blînde, ale toamnei,
în iertătoarea lună septembrie,
și rătăcim printre întînecatele ierburi
de la marginea mării.

În tainice unghere de ceață
pescărușii tîrzii
se destramă ca o boală a vederii
și vîntul de nord grăbește
miresmele amenințării pe tărîmuri,
tulburînd meridiene incerte
pe hărțile de nisip și de apă.
Lumina tremurătoare a pietrelor
fierbinți pîlpîie pe ursuzul podiș
și Dobrogea la ferestrele nopții
e un contur al sufletului,
amintirea unei femei tinere
despletindu-se cu degete palide
deasupra unui fluviu de aer.

DOUĂ FOTOGRAFII LA HISTRIA

Un automobil roșu
cu roțile invadate de iarbă
abandonat pe hotarul nesigur
de la marginea mării

bărbatul distins
și frumoasa lui doamnă
— carnea lui pîlpîie somnoroasă în amurg —
au înmărmurit pe altarul pustiu
așteptînd

fotograful suride perfid
întinde ceremonios brațul palid
blitz

„Se arată sabia strălucitoare a mării
dinspre care
ca o picătură de sînge
apune soarele lunii septembrie,
se arată un albatros suspendat
pe dunga fragilă dintre ziua și noapte
și ochii lacomi ai pietrelor
urmărindu-i zborul întîrziat”

nimic altceva

bărbatul protestează grăbit
potrivindu-și cravata
femeia își repetă în gînd
surîsul delicat pentru poze
blitz

„Se arată carnea destrămată a trandafirului
însîngerînd lama coclită a spadei de bronz,
se arată solemnitatea încremenită a pietrei
sub zborul și cîntecul zadarnic
al ciocîrlilor

care nu vor mai atinge niciodată pămîntul”
nimic altceva

poate doar într-un colț
semnătura confuză a fotografului
amprenta decolorată
a unui zeu în exil pe pămînt.

SURIS

se dedică Partidului Comunist Român

m-am bucurat în inima mea
— bune și frumoase sînt toate acestea —
am spus
toate lucrurile și numele tuturor lucrurilor
rostirea vorbeii da și a vorbeii nu
gloria de a făuri versuri din cuvinte ale limbii
române
și orgoliul de a căuta un poem al încrederii
asemenea celui dinții surîs al tău
înflorind printre ziduri și lanțuri
presimțire, promisiune și revelație a soarelui.

PORTRET

Lumea este reală
și, astfel, dincolo de fardurile
și aureolele împrumutate
pentru ipocrita gală a promisiunilor,
dincolo de afișe, blazoane,
reclame, oglinzi,
pe teritoriul meu mai stabil
dintre atîtea erori,
dintre atîtea complicități generoase
iată portretul în mărime naturală

al omului care muncește —
a cincea dimensiune a materiei
și cea mai aproape de adevărul incontestabil
al lumii în care ne-am născut și trăim.
Nu un cobai pentru experiențele
cu tutun și alcool și trădare de frate,
nu o monedă rostogolită
în botul flămînd al iluziei,
nu un cerșetor de indulgențe
jucîndu-și inima ca pe un zar
în holul băncii de credit,
nu o fantomă dresată
socotind cu cifrele internaționale ale fricii
tirajele epuizate ale cartuşelor
ci o ființă concretă
ridicîndu-se cu demnitate-n picioare
pe treapta de pîine și sare a patriei sale,
un om viu,
un om de carne și sînge
înveșmîntat în flacăra nemuritoare
a revoluției noastre de fiecare zi,
vorbind firesc
despre cele trei culori ale miracolului românesc,
despre pietenie, solidaritate și pace,
despre mările interioare ale grîului,
despre lujerul schelelor pe care se înalță
flamura tot mai strălucitoare a faptei —
trandafirul de foc
prevestind anotîmpul sublim al istoriei,
pulsînd ca o inimă,
cu o inimă repetînd în fiecare secundă
conturul rotund al acestui pămînt.

LUJER

printre degetele noastre
pătate cu cerneală
printre gesturile noastre

luminate de gînduri
mai frumoase decît poemul acesta
care i se închină fragil pe prima treaptă
se ridică, înflorește, dă rod
trandafirul nemuritor
— Partidul Comunist Român —
al cărui lujer viu și statornic
trupul meu rîvnește să fie

ULTIMATUM

Poate, spune distinsul negustor de farduri,
bucuros că minciuna ca și adevărul
se măsoară-n cuvinte.

Probabil, strigă vopsitorul de fluturi,
fericit că singurele sale certitudini
se nasc și mor odată cu soarele fiecărei zile.

Dacă, zice fabricantul de ochelari colorați
învăîndu-ne că poezia e un joc pentru oamenii
singuri,

o armă secretă umplută cu confetti de bal,
un manual de „Cum să ne pregătim tot timpul
pentru a nu ști nimic precis“

Și, cum starea de grație a ajuns o cocotă
prea țipător fardată ca s-o mai recunoști de la o zi
la alta,

mă mulțumesc să-mi notez cu cerneală simpatică
pe frunzele de mai, răsărind să dea rod,
poemele mele, deocamdată secrete,
despre măruntele adevăruri de carne și sînge,
despre rațiunea îmbrățișării prin parcuri,
despre libertatea materială a lăstunilor,
a apei care curge, a sevei care urcă-n copaci —
anunțîndu-vă solemn că, începînd chiar de mîine,
poezia mea va ști totul și va spune totul.

Poemul acesta este un ultimatum.

VORONET

1

N-am să-ți conduc mina cu mina mea,
zugravule. Uimirea ta ți-ajunge.
Minunile în fugă ale lumii
îngenunchiază-n varul prispei tale --
Trufia nimănui n-a putut
să le împrumute deșertăciunea.
Nici o poftă n-a putut
să le mute în casă străină.

2

Ce culori are lumea?
albastre, albastre, albastre.
Cum e sufletul tău prietene?
albastru.
Albastră e noaptea.
Albastră e apa pe care o bem
și apa care ne bea.
Albastru ochiul meu care le scoate din moarte.

3

Se iscălea punind degetul pe oglinzi.
A inventat albastrul de inimă.
A plecat înotînd prin pereți.
Ca o vămă
între ferestrele deschise ale zilei
și duhul apelor
veghează mînăstirea.

Dar degetul turlei sale
ce ne arată-n cer?

4

A căzut un ochi din văzduh.
Stă singur, suferind, în marea verde.
Cînd îl descopăr
lacrima lui este pe fața mea.

18

PREMIUL I

George L. Nimigeanu — Mediaș

Nu se poate rosti „Lancrăm” fără a gândi „Blaga”, cum nu se poate rosti „Blaga” fără a încerca sentimentul inconfundabil că, prin el, ți se oferă posibilitatea de a pătrunde în imperiul spiritului universal al mării poezii. Și, din aceste motive, a așeza un festival de poezie sub însemnele princiare ale Poetului Luminii înseamnă a conferi acțiunii semnificații aparte, dar și exigente de cel mai înalt grad.

Prin Lucian Blaga mi s-a dăruit un sublim teritoriu al spiritului și mă simt fericit și înnobilit pășind pragurile lumii în care poetul și-a început dialogul cu veșnicia și, astîmpărîndu-mi setea cu apa fără de moarte a izvoarelor sale, cu un prinos de iubire mă simt dator.

Dacă aș fi întrebat ce înseamnă pentru mine Poezia, m-aș vedea în imposibilitatea de a răspunde, pentru că orice încercare de a o defini s-ar afla în situația de a exprima inexprimabilul. Poezia nu poate fi așezată în tipăre, ci, exprimîndu-se înainte de toate pe sine, exprimă absolutul și relativul în care, prin viață și moarte, ne oglindim în apele adînci ale unei pietre rare, care, sub incidența luminii, nu numai că nu-și dezvăluie taina, ci, din contră, și-o sporește. Numai Poetul are fericirea de a trăi durerea acestor străfulgerări fără nume și durerea aceasta poate că o numim Poezie.

MIC TRATAT DESPRE PAȘII POETULUI

În marca lor trecere
pașii Poetului
măsoară
Destinul

19

holda luminii se culcă
pe-o seceră de aur
timpul își scutură spinul

Umbletul Poetului
duh
nebănuitelor trepte
din cumpăna vieții
la cumpăna firii

flora adâncurilor
inima sa
cunună
Universului
Mirii

Semințe mirabile
urmele sale
duc primăvara la curțile dorului

între două cuvinte
i se aude tăcerea
punți peste timp
rostuind
călătorului

Stele
pe frunte
sub frunte
Vecia
rotindu-și nesomnul
pe floarea grădinii

liniște!
prin marele cîntec
Trece Poetul
în urmă-i răsar
poeme
luminii

FOCUL VIEȚII

Colind înalt
în clipa mea de viață
murmur lumina ca pe o amintire
în pleoapa mea Eternul se răsfață
rîrziu
tăgadă,
veste
împlinire

Pe-o amăgire gîndul meu învață
a neființei stranie lucire
descoperind sub vetre munți de gheață
sub munți de gheață
focuri în neștire

În zîmbet țin fantasmele de gheață
nebănuind sublima rătăcire
solare măști de lut îmi cresc pe față
în inimă
a lumilor uimire
și-n calea nopții sunt o răzvrătire
a vieții dănțuind
pe cimitire

SEMN LUMINII

La nunțile cuvintelor
în cupe torn vinuri vechi
și dragoste de viață
Mirele veșnic vraja morții rupe
și-n patima rostirii
se răsfață

Cuvintele rostesc nemărginire
pașilor mei
în cîntec veșnicind

a luminii necurmată rostuire
în care sînt o vatră
licărind

În mine Ochiul Timpului clipește
stau zările pe zări desfecate
un clopot vechi
lumina înfloreste
bătînd secunda
în eternitate
și curg
prin Cîntec
taină călătoare
mireasmă povestind de vînt
o floare

VESPERALIA

Ore de seară
vămile de fum
învăluie colinele visate
din pașii mei s-a mai furat un drum
un lacăt s-a mai pus
pe o cerate

Mă-ntunecă-nserarea
ca și cum
funingine de stele arse-ar ninge
din rîsul meu s-a mai luat uim
s-a mai uscat o floare
pe meninge

Parcă-n oglinzi de piatră mi s-au șters
privirea chipul
viața pînă-n moarte
pasul meu poartă pasul altui mers
apele de uscat mi le desparte
iar taina care-n mine se prelinge
cu nesfîrșirea sufletu-mi atinge

SOLARA UNDĂ

Și piatra are grai
încis în sine stă Universul
veșnic și deplin

nisipul însă e-un popor de gînduri
supus de vremi
puțin cîte puțin

Adîncul pietrei poartă-nțelepciunea
luminilor
sensul neînduratei legi

nisipul însă nu-i decît lumină
răstălmăcită
de fărădelegi

Dar piatra-n sine curge
Valul etern închide
mileniul în secundă
secunda ere vinde

piatra respiră gloria luminii
nisipul
taina pietrei o cuprinde

AUTOPORTRET

Oaspe de taină de-o seară
propriei mele iubiri
leagăn de vînt și zăbavă
la nunta Eternilor Miri

Salt de pe-o amintire pe alta
în Cîntec sunet al lumii
în vorbe roire de aștri
cu toate viețile lumii

Pe curgerea timpului veste
zalog și prilej de dovezi
sîngele-n mine dezmiardă
subpămîntene livezi

Pecete de vagi armistiții
un Gînd mă gîndește-n uimiri
de mine-n grădini nevăzute
miresme șoptesc trandafiri

Și oaspe îmi sunt cu povestea
poveștilor scrisă-nescrisă
comoara de umbre luminii
și cale spre țara promisă

PREMIUL II

Gheorghe Dăncilă — Alba Iulia

DOR

Îmi văd părinții sub un cer de dor
Peste zăpada albă din grădină
Împart la oi un fîn mirositor
Dinsus, pe deal, pădurca stă vecină

Cu sunet cald de doină și cuvînt
Dragostea lor răsună în izvoare
Peste coline-i recunosc trecînd
Schimbați în hainele de sărbătoare

Cu veghe bat tăcerilor în uși
Și ziua crește roată de lumină
Oprită-n lîna pănurei din strai
Iar cerul peste viața lor se-nchină.

MAMĂ ȚĂRA

Pune-ți năframă de păduri pe tine
cu lacrimi de izvoare să-mi faci semn
Eu voi simți miros de pîine coaptă
Și dragoste în poarta ta de lemn

Voi bate drumul aspru de cuvinte
Spre prag de casă-adăpostit de munți
Va ninge alb cu turme peste plaiuri
Și holdele vor naște-alai de nunți

Ni-i bucuria ta o sărbătoare
Cununi de simziene-om pune-n grai
Ca să slăvim părintele de țară
Ce s-a născut sub florile de mai

SCRISOARE

Știu, mamă, că pădurea dă în frunză
Și-un cânt de cuc ți-npuținează anii
Că ai rămas în satul de sub munte
Uitați și părăsiți ca toți țărani

Se-ntoarce în curînd vremea de coasă
Și brațul tatei n-o mai poate duce
Miros de fîn azi ne întinde satul
Și-un pămînt ce prinde chip de cruce

Știu cît ai vrea ca să mă poți trimite
La șipotul din deal să-ți aduc apă
Dar a secat copilăria toată
Izvoarele ți s-au mutat sub pleoapă

Închipuiești povestea prepeliței
Și-aripa mea de dor încet se frînge
Mă-ngheață iernile plecării tale
Pădurea de cuvinte lung te plînge

PARTIDULUI

Drumul meu arde sub izvor de stea
Cu ochi de sărbători pe dor de țară
Ce luminează-n suflet cu părinți
Amirosînd a grîu și-a cer de vară

Înscrisele lui Horea le păstrăm
Că n-au pierit sub vreme și sub roată
Și dragostea ne-o încălzești cu Iancu
Să fie mai adîncă și curată

Peceți de libertate strîngi în noi
În codrii mari de doină din cuvinte
Se imprimăvărează-n sînge daci
Cu trupul țării dulce și fierbinte

Si visul crește-n asprul tău destin
Flamuri de flori în mai de sărbătoare
Iubirea o coboară pe pămînt
Cu patria-n inelul de hotare

PEMIUL III

George Vulturescu — Satu Mare

CĂRȚILE

Cărțile din rafturi ca pietrele

nu cer nimic

(De ce este gol ochiul care n-a îndurat Călătoria?
De la o vreme ai obosit prin mîlul cleios al
Oglinzii. Ha, ha, acest vraf de cenușă nu este decît
metalul aurifer al Elocinței...)

Le privești cu neîncredere ca pe niște animale
neîmblînzite; o pasăre pe marginea ferestrei
schilodului; o pasăre deasupra lacurilor celui care
n-aude; o pasăre prin răcoarea orbului;

una are-o aripă respirația cailor în noaptea de
Sânziene; una are-o aripă rîul aburind peste umerii
înecațelor; una are-o aripă fînul cosit pe morminte
singure ca pietrele

cărțile din rafturi

nu cer nimic

Și deodată le zărești Zăpada: ea nu vine cu tălpi de
femeie, ea nu se tîrăște ca șerpui, nu se scurge ca
sudoarea pe trup. În fața lor ești încă în fața
Ferestrei

Înalte: nu zăpada o aștepti ci pe acel care-o privea.

„Dar văd pîlpîind în jarul lor uniforme aurite
mărșăluind în preajma mea ca niște străji ale nopții
complementare puterii monedelor: Regii,
Dialogurile, Magii“

INSCRIPTIE PE-O PIATRĂ DIN SATUL LANCRĂM

Fără poet printre lucruri am asculta, bestial,
cum în amurguri sunetul pădurilor se face mineral;

Mîinile ni s-ar încolăci pe ierburi — chircite;
tălpile, prin rouă, s-ar preschimba în copite;

lacrimile s-ar depune în grele nămoluri sub ape —
cuiburi ar fi, păsări sugrumîndu-ne-ntr-o pleoapă;

marea s-ar sfărma de țărături, cu durere sîngerînd;
și-n abatoare mari s-ar sfîșia cuvintele de gînd;

numai cenușa s-ar auzi urcîndu-și norii pe zare
și ar ploua peste noi cu unghii de dogoare

ELEGIE

Nu cînt: smulg din nămolurile clipei nufărul
bucuriei. Căci

este sărbătoare. Trupul și,
lan de grîuri dogorînd. Doi corbi — deasupra
ochii mei
prădînd flăcările smulg cenușa iubită.

Îl reconstituie cîntînd cum altădată îl prădam
iubindu-l. Într-atît socotesc frumusețea lui demnă
de o mare moarte.

Iertat fie capul poemului căzut ca o poamă.
Numai durerea l-a copt. Razele soarelui nu

încălesc
pe acel care dorește. El caută ardoarea altui astru
risipit în multele inimi ce se-ncearcă în cîntec.
Poemul —
desfoliere a petalelor de pe tulpina acelei clipe.
Cine să știe dacă n-a intrat în toamnă?

Dar a strălucit. Poemul meu n-o poate păstra decît
risipind-o precum bogăția izvorului se-arată în
revărsarea fluviilor peste cîmpiile sterpe

Acea bucurie de-a îndepărta cu unghiile milul greu al
zilei de pe chipul ei ce pare că a pîlpiit doar cît
să-l vezi acoperit din nou; scurmat-am înaintînd,
simțit-am cum îi cresc unghii aruncînd deasupra
zgura acestui pom

Dar se poate vedea: pe nămolurile clipei nufărul
bucuriei strălucește

BALADĂ LUI GHEORGHE ȘINCAI

Avea o traistă.

Lumea începuse să se emancipeze, să umble-n
trăsuri

și-n frac.

El avea o traistă.

Multe trăiști au fost țesute cu fir de aur,
multe au purtat rubine și smaralde,
multe au purtat capul domnilor și juzilor
pentru un galben murdar

Dar traista lui era altfel

Cine o fi țesut pînza ei și la ce se gîndea
de-i atîta dor în firele ei de in cît într-o
strună de harfă; ce lacrimi o fi vărsat de-a
putut privi cu ele atît de adînc în istoria
noastră

Dar traista lui era altfel

nu pentru păstratul colacilor, dar aburea astfel;
nu pentru fluierile cioplitorilor, dar murmura
sunetul lor;
nu pentru iarba din ieslele cailor, dar avea
mireasma ei;
nu pentru pulberea pistoalelor, dar le purta
amenințarea;

Multe îndeletniciri poate avea o traistă

Și mulți au considerat-o inofensivă, fără
însemnătate
istorică, acolo la graniță, pe crupa calului mocănesc.
Și poate chiar soldații austriei au ris de sărăcia ei
purată în țara vecină, soră săracă.

Ea nu purta aur, dar era bogăția acestui pămînt;
ca nu purta arme, dar era puterea acetui popor;

I-a fost dat lui
cînd lumea se emancipa și începea să umble în
trăsuri

și-n frac, să aibă o traistă
care nu îngăduia în adîncul ei
decît merindea sfîntă a neamului —
obîrșia.

MENTIUNE I

Ion Dragomir — Constanța

LEGAT ÎN LANȚURI DE GHEAȚĂ

Bate vîntul în schelele bătrînului Tomis.
Marea-i un acoperiș de casă, niciodată
ruginit, înmugurește
un delfin
și-n plopi jilavi de soare, pescărușii
îmi împletesc privirile.
Sînt două mii de ani de cînd Ovidiu
planta în cîntec acest pămînt — Ovidiu
s-a pierdut
în univers
din lacrimi construind clopote
ce-au ajuns
pînă la noi.
Ovidiu, legat în lanțuri de gheață,
s-a pierdut în univers
și prin muguri se-ntoarce la noi
în chip dumnezeiesc.

PONTUS EUXINUS

De pază-i zeița cu trup de șarpe
chip de cîine și urechi de femeie,
ascultă zeița semințele-n cer
semănate și de Publius Ovidius Naso
îl vede migdal cu flori de gheață
și geții sălbatici
curcubeu i se așează-n pleoape
și nașterea soarelui rămasă-i
departe

PLÎNSUL LUI OVIDIU

Există un Ovidiu exilat ca o fîntînă din
pămîntul izvoarelor bune.
Există între mine și Ovidiu un pod construit
numai și numai din păsări.
Există un Ovidiu care imploră iertarea,
un Ovidiu al prietenilor anonimi
un Ovidiu care purta numele
pretutindeni „Tristia“...
Plînsul lui Ovidiu zornăie-n plopii falezei,
Ovidiu cu lacrima-i cît cele două mii de ani
zdruncină universul.

. . .

Trec dintr-o zi în alta
pe un pod de flori și florile
sînt carnivore. . .

Nu mă retrag din luptă
și nu sînt singurul, cel ce caută
să ajungă
acolo, sus. . .!

Faptele, uneori
depășesc mintea.
...Din cuvinte, ospaț întind altora,
și numai ajutat de imaginație
mă pot împlini!
Cînd moare zidarul, un zid rămîn
mîinile și fața lui.

CASA

Casa călătorește —
Zidită-i într-o forfotă de crizanteme,
zidită-i din carne de om
și-i folositoare
omului. Cu iarbă

se leagă la rană copilul, nicăieri
nu se vorbește
de pământuri moarte.
... Casa-i tristețea și bucuria
închise-ntr-un singur măr
pe care-l măninc

cu poftă!
Casa-i izvorită din fântini,
nu-i un timp sigilat ci-i faptă
de sabie.

CASA (II)

Focurile casei mele sînt moarte, nukul
și-a întins crengile în pod,
pe pereți copilăresc fire de iarbă,
un șarpe aici se dezbracă
și o broască-mireasă doarme în patul
în care-am crescut...

Ruginește mama de plîns.
Biserica-i sigilează sărutul, și moartea
se-ntîmplă treptat.
Aspru ca somnul în trup de hoț
mi-e drumul

INTRE CIRTÎȚĂ ȘI PASĂRE

Concentrică munca are sens.
... În mine stejarii își scriu memoriile
și cu înor
din taină-n taină
copil, cu picioare de iarbă.

Oamenii își împrumută focul
și fîntîni deschid de-a valma —
tărîna, grîu trece prin viața noastră!
Casa este imperiul

în odaie aud congresul —
trăiesc cinstit și curat
lingă femeia cu fîntîni cu ceruri dense
în gene,

... Beau cu același pahar
și lumina și întunericul fără a schingiui
cuiva zilele! Este singurul drum ce-l am
între pasăre și cîrțiță!
Închisă-i casa în șarpe și-n casă exist eu...

Munca
este singurul culcuș al meu
unde te aștept.
... Tu, să-mi fii călăuza dintotdeauna
Chipul tău mă apropie de zei,
vin către noi
zilele frumoase,
oriunde și oricînd
sînt cel ce te apără!

MENȚIUNE II

Sorin Roșca — Bacău

PORTRET DE ȚĂRAN

Satele dorm încremenite pe dealuri,
mîine pot fi prada hăului abrupt.
Neamuri înțelepte, generații de oase
mențin echilibrul, albind dedesupt.

El trece ca un stol de seminte
pragul cîmpiei.
Pasărea-i țipă în gânduri
poruncile toamnei,
țărîna-l privește supusă în suflet
ca și cum s-ar fi ivit deodată un sfînt.

Casa-i dispare
subîată de griji mai înalte,
ea devine hotar
între lună și grîu.

În palmele lui
își află țărîmul
o singură noapte.
În palmele lui e lumină
pînă iarna tîrziu.

INTERVAL

De-o vreme pacea se prelinge-n case precum miera
pe buzele acestor prinți barbari,
zidurile prind muguri, leagă rod,
piatra se ridică la rang de pasăre
și istoria trece foșnind pe alături
ca un pergament luat de vîntul de nord.

La marginea podișului iese vulpea albastră
ploile se trag înapoi, cade ger.
Măria sa Burebista numără din lună
cetățile patriei sale viitoare,
turmele pasc lumină de mai,
e pace o clipă
și pruncii vor învăța să zboare
pe zidurile albe dinspre rai.

CONVORBIRI CU OMUL DE FÎN

...și crezi că poetul e o fragilă vietate de ornament,
o buruiiană zburătoare întocmită cu dinții
cutreierînd Sahara plictiselii voastre?
este el nemaivăzuta căpățîină de cerb
agățată-n saloanele gloriei de simbătă seara
unde ies la păseut corifeii umili ai norocului
nituiți între sîinii silențioaselor femei-limuzină.
de ce să plătească mereu în hipodroamele nepăsării
el, care se devoră pe sine căutînd,
el, care urnește osia greoaie a stelelor
prăvălind sub țărîna sămînța luminii?
tocmai el să plătească?
dar cîtă lumină înghite și cît dăruiește
tîmpla ta costisitoare, programată somn-pauză-
somn?

pînă unde ți-i sufletul burdușit cu vreascuri
și cît de înaltă și pură ți-i flacăra,
o, grănicer vigilant de la hotarele roz ale lumii?
privește cum ard
pe muchia tăioasă a cuțitului dintre două nopți
cuvintele lui, viscolind,
ascultă cum tună în tainița florii
miera stîrnită din somn a limbii romane smulgînd
stăvilare.

tu ești imaculatul, pustiul om de fîn,
poetul are tîmpla — un bot hulpav de lup
scormonitor în pîntecele inerției tale.

ZBOR FĂRĂ ÎNTOARCERE

Să te învăț să zbori,
mi-a șoptit într-o zi făcându-mi vînt
de pe turla ruginie a cerului
la poalele căreia trupul, frîgîndu-se,
iată, acum este iarbă.

Să te învăț să zbori
mi-a strigat ea crescîndu-mi în sînge
cum doar luceafărul mai crește uneori
în tainița pădurii de aramă.

Gheare subțiri de felină purtau
cuvintele ei nerostite,
gheare străvezii pentru neodihna ochiului.

Să te învăț să zbori
Mi-a șoptit într-o zi pasărea
zărind în palma ca o străfulgerare
umbra turnului meu nezidit
ce-mi strivea umerii
de marginea universului.

să te învăț să zbori
mi-a șoptit Ana apropiindu-se
cu lujerul sufletului
sub aripa ei pregătita de zbor.

MENTIUNE III

Ioan Vasiliu — Orăștie

DESTIN COMUNIST

— la 60 de ani —

Purtăm în stema cărții poezie.
Cu toți îndrăgostiții sîntem gemeni
și arde-n noi o sete, veșnic vie,
cum arde bobu-n palmă, cînd îl semeni.

Purtăm în stema ochilor cununa
de vise limpezi și nelegănate
și zbuciumul pămîntului ne-adună
cînd rîde ceru-n ape și se zbate.

Purtăm în stema inimii Căldură,
cum sevă poartă trunchiul de molid
și dragostea ne e fără măsură:
cînd spunem Țară, spunem și Partid!

LAUDĂ ȚĂRII

Patrie, izvor nesecat de culori,
vin și gust din fagurii tăi de lumină,
Gura mea te cîntă deseori
patrie, veșnic de dragoste plină!

Patrie, inimă tînără și trează,
cu rîuri și lanuri grele de rouă,
soarele-ți sărută umerii prin fiecă rază,
patrie, cuib de legendă și flacără nouă!

Curcubee aprinse-n priviri ne-nfloresc.
Visul așază pe vîrf de Carpați cununa
între lauda acestui pămînt strămoșesc —
Partidul, Lumina și Țara-s tot una!

MIRABILA SĂMÎNȚĂ

Să lași să-ți crească-n palme iarba crudă
să mîngîi cu privirea orice floare
să calci încet cîmpia cînd asudă
să furi nesomnul primelor fecioare

să crezi că ploaia e un rîu invers
să frîngi tăcerea clipelor în două
să-ți cauți împlinirile în vers
să simți haina iubirii incomodă

s-aștepti amiaza la un colț de stradă
să crezi că vîntul doar călare vine
s-ascuți pămîntul visînd sub zăpadă
și-abia apoi să te rostești pe Tine...

PREMIUL REVISTEI „ROMÂNIA LITERARĂ“;

Mihai Banciu — București

POETUL NAȚIONAL

Pe dale de lumină Poetul calm pășește
în dimineața clară el vede rădăcini
mesajele din versuri cu fruntea-i le umbrește
și-nlătură din cale eșarfele de spini

Cu verbul pur deschide imense sanctuare
și împrumută sînge bărbatilor de lut
peste patina clipei așterne neuitare
cenușa o frămîntă în tainic început

Trec semnele ca norii pe orizonturi roșii
nebănuite cripte ascund comori zeești
un paratrăznet sacru au dăltuit strămoșii
Poetul ca un soare ce bate în ferești

Tălmăcitorul, Farul, Icarul și Profetul
culcat pe metereze sau aprinzînd făclii
locuitorul tainei, ecoul, amulețul
purtat la cingătoare de zecile de mii

Vecinul meu și-al nopții ce-adună în artere
licoarea nestemată dintr-un tîrziu balans
al munților carpatici, tulburătoare sfere
în care pendulează o inimă-n avans...

SPLEEN

Soare răstignit pe retina mea verde
alunecînd apoi ca peștii zburători
într-o mare de aer.

Nostalgia ferestrei
deformînd dimineți pîndind
în amintire
în pulberile sacre
ale copilăriei.
O, întoarceri, întoarceri
în străvechile bolți bînuite de fantomele
nufurilor cu gurile
galbene.
rătăcirii în universul acela
prea limpede
de zboruri:
ecoul adormind în adîncuri
și dunărea mea cu pantalonii scurți
landă de somn,
de vise.

POARTA NOPTILOR

În cîmp deschis ferestrele sînt oaze
spre care ochiul calm călătorește
la ora cînd din arbori coboară verzi topaze
cînd dinspre ierburi vîlul nopții crește

Doar greierul mai numără tăcerea
ce picură din lume preschimbată
un felinar de vise îngăduind șederea
pe ulița iubirii fermecată

O, porți de jar, fîntîni diamantine
prin voi mă nasc în teritoriul sfînt
al nopților cu nume bizantine
din partea aceasta — orgă de cuvînt

Prin voi pătrund egal în nemișcare
încet învăț să bănuiesc, să caut semnul clar
gravînd pe obeliscul pămînturilor rare
efigia mea strînsă din veghi de calendar

În sala infinită tîrziul ca o algă
urcînd în dimineată se-nsinuează lent
prin bolta de mireasmă corola grea s-o spargă
ieșind în marea sală a timpului prezent

PREMIUL REVISTEI „LUCEAFĂRUL“

Marin Lupșanu — Călărași

CUPOLA

Să ai puterea să luminezi simultan
grijile și bucuriile lui
tot așa cum gutuile așezate-n ferestre,
dintr-o credință launtrică a femeilor de țară,
luminează deopotrivă încăperea și calea
cum deopotrivă în spadă și sufletul
doamnelor lor
s-au sprijinit toți marii noștri bărbați,
nu e ușor mai ales când știi
că sînt grijile și bucuriile patriei
a cărei frunte o mîngîi ca și cum
ai mîngîia fruntea propriului copil
cîtorit spre a-și urma părinții
prin care noi, românii, luminăm lumea
de parcă-n loc de inimi am avea
cuptoare mari în care coacem pîini
și, brusc, ne apare în gînd chipul mamei
fără de care jertfa n-ar fi posibilă,
mama nemaiconținînd cu treburile casei
atît de simple în măreția lor
încît nici nu ne dăm seama cînd
patria a devenit o cupolă, de la iarbă
pînă la stele.

ORAȘ DE CÎMPIE

Ce simți tu, orașule
cînd îți spulberă vîntul praf în ochi
ridicîndu-și afișele în văzduh
ca pe zmeiele unei copilării
și de ce îți pui salba de rufe multicolore

în fiecare sîmbătă la gît
Dacă teii se uită îndelung după liceene
dacă pruncii tot nu merg la grădiniță
fără sărutul matern de la semafor
și luna e o pisică tunînd pe acoperișe
noaptea cînd femeile tinere se zbat
în brațele bărbaților lor
ca firul de iarbă sub autostradă
și șoselele ies din tine spre mari depărtați
ca panglicile din jobenul circarului?
Ce simți tu, bătrîne
dimineața cînd laptele zgrunțuros
e un imn renașcentist
și toate robinetele susură același cîntec,
la prînz cînd taxiurile picotesc
frunte lîngă frunte
numai autobuzele pendulează domol
între centru și periferiile cu manufacturi
dar mai ales seara, orașule
cînd tărani învață jocul de șah
în aerul fierbinte din fața blocurilor
în vreme ce soarele
la marginea cîmpului
își scoate ghimpii din palme?

CÎMPIE

Cum vii spre oraș
îți zăresc la început cumpăna fîntînilor
ca unei corăbii catargul
apoi
clopotnița plopilor alergînd de-a lungul șoselei,
baloții de fîn zidiți în piramide egiptene
în incinta depozitului de furaje
cu sîrmă ghimpată împrejmuit
și, de bună seamă,
păienjeniișul rețelei electrice
cu mari cuiburi de berze

îmbobocite în creștetul stîlpilor de beton.
 Dacă mă uit bine
 văd gura spuzită a morilor de porumb,
 pisica alunecînd la porumbeii vecinului
 și mărăștile tatei cuibărite la subțioara
 teracotei.

Dar tu, ca un tren înțesat de țărani,
 intri-n orașe imperturbabil
 mîngîind fruntea încinsă a furnalelor și
 răcorind-o.

alegîndu-le fumul în șuvițe subțiri
 ca unei mirese părul în fața oglinzii;
 dai o fugă prin librării
 scuturîndu-ți poala de miresme
 asemănătoare
 cu trena luminoasă a unei cărți proaspăt
 epuizate;

numai apoi te întinzi pe taraba pietelor
 sub privirea blîndă și generoasă a voievozilor
 coborînd de pe ziduri și sărutîndu-ți
 mîna albă, în cașmiruri pitită
 precum soarele, iarna, în ochii țăranilor.

ȚĂRAN MURIND

— detaliu —

Lacrima prăbușindu-se-n țărînă
 cu acel zgomot de monastire sfișîindu-și
 ființa
 care se aude cînd elefantul bătrîn
 de bună-voie pică-n prăpastie
 și pulberea ce se ridică amenințător
 peste lume
 ca ciuperca unei bombe atomice.

PREMIUL REVISTEI „TRANSILVANIA“

Ioan Evu — Hunedoara

PASĂRE DE TRANSILVANIA

Ce fel de pasăre să fie aceasta
 și despre care timp vorbește ea
 de parc-ar plînge clopote-nghețate
 în turla mumei Transilvanii?
 Că prea nu urlă cîntul ei,
 nu huruie-n auzul lumii
 și nici în ceara din urechi
 nu lasă răni adînci, de gheară
 Așa cum trece parcă-i scarabeu
 cu pas tîrșit prin colburile serii,
 poate — un vulture rănit,
 un șoim trăgînd să moară,
 Doamne, ce fel de pasăre
 să fie aceasta?
 De unde bea se strică apa
 pe unde zboară pîrjolește iarba
 și-n urma ei voi auziți copilul
 cum plînge-n albia de lapte.

FEREASTRA DE APĂ

Oho, cum mai vedem noi lumea
 prin geamul de apă!
 Fericiți înotători cu trupuri preazvelte,
 scufundători norocoși în adîncurile
 imediatei realități
 aduceau în gură rubine de preț
 sub privirile noastre admirative.
 Numai în ochii lor plutea un mîl
 cu miros de plantă marină.

Și-n timp ce noi abia mai țineam
 pe umeri scheletul acelei mări
 — dispărute demult fără urmă —
 pe scara lui se înălțau la ceruri saltimbancii,
 fahirii cu ace lungi înșipte în piept
 pășind pe raza reflectoarelor ca pe sîrmă. . .
 Fericiți noi, dar și mai fericiți ei,
 fahirii, acrobații pe funia luminoasă
 a farurilor sub cupola de aplauze.
 Numai de nu s-ar strica sursa electrică,
 de nu s-ar frînge raza —
 de n-ar cădea în plasă,
 peștii zburători!

RIUL ASCUNS

Pînă se rupe riul din matca de pămînt
 cu buzele arse va trebui să cînt.
 Sigiliu ros pe margini în acest veac grăbit,
 cum se desprinde graiul
 de flacăra lovit,
 deasupra lui sînt păsări,
 mai jos e-un gol de stea
 la mine-n trup din strigăt un înger va cădea. . .
 Mă rog de tine, rază, să-i fii mormînt ușor
 cum umbra unei aripi pe umbra unui zbor
 mă rog de tine, noapte, să-i fii mormînt curat
 cum straietele de mire pe umeri de bărbat. . .
 Deasupra mea e cerul,
 mai jos e-un gol de stea
 la mine-n trup spre ziuă un rîu va înnopta.

PRIN COLB DE VEACURI

Coborîtori din mit, în straiță
 cu miez de lacrimă curat,
 cu greul munților în cîrcă

pe scara veacului surpat.
 Coborîtori din calendare,
 prin colb de veacuri —
 din arhive,
 vor mai aduce în orașe
 de la pămînt
 străvechi misive.
 Ei, voievozi fără armură,
 ei, doar în straie de țarină —
 descălecații nemuririi
 în Mare Patria Română. . .
 Ei dacă nu au fost citați
 în vreun fals jurnal de seară,
 cu fier de plug s-au iscălit
 pe rădăcinile de țară.
 Cu ușurință poți citi
 semnele zodiei străbune
 de la întîiul răsărit
 pînă la ultima genunc,
 sînt voievozii anonimi —
 părinți strămoși,
 țărani adică,
 ei — temeliile de neam
 pe care țara se ridică. . .

PREMIUL REVISTEI „TRIBUNA“

A. Emilia Poenaru — Sibiu

PRIMA REVELAȚIE

lui Lucian Blaga

Mi-a apărut în somn iată cum:
răsărind din izvorul preacurat.
Picătură inefabilă, ovul ursit să se înalțe
întii pe un podmol de lut.
Bănuind apoi în nervurile frunzei
clorofila celestă
inima soarelui unică.
Adîncindu-se în frageda eternitate
a unei singure flori.
Iată: Poetul e iarăși
lacrimă în ochiul Zeului.

JOCUL CU O TRANSCENDENȚĂ GOALĂ

Semen al meu
te vei apleca și tu peste marginea lumii
Ochii tăi vor vedea
urechile tale vor auzi
gura ta mută va rămîne

Expulzat din materie
vaietul meu e taifun
hălăduind printre stele
Spații vuind de chemări
spre tine vin

Înfrișorât te vei întoarce
și de trei ori
sărută țărîna

Și veșnic să taci
să taci

SINTEM CUVÎNTUL

Iubito
Vino să despicăm materia
de o parte tu de cealaltă eu
pe buzele craterului

Sărutul nostru
va țîșni ca o lavă
și va curge departe de noi

Sintem cuvîntul de început
Vino să despicăm materia
în două
de o parte tu de cealaltă eu

Așa va fi în veci

*

Un melc tîrăște luna prin cercuri
Ascult.
În piept, statornic fierăstrău:
e zgomotul ieșirii coarnelor.

Lună lună
am să te duc la Dunăre...

MARELE ZEU ÎNTRE

între emisfere
un imens hamac de indiferență
ceva miere a mai rămas
(o, cumplit de puțină)
și două trei farfurii
ce n-au devenit încă zburătoare

Mîngîietoare ca un duş rece
veni deodată ea
Luna de pelin

Şi doamne cum se mai leagănă
în hamac toată ziua toată noaptea
fredonînd fericită
„Plaisir d'amour ne dure q'un moment“

PREMIUL ZIARULUI „UNIREA“

Nicolae Nicoară — Baia de Arieş

INCHINARE LUI LUCIAN BLAGA

Mă închin ție, Blaga Lucian,
Mă-nchin îngînduratei tale ființe,
Aici, la noi, cu fiecare an
Sîntem datori mirabilei semințe.

Se face ziuă peste așteptări
Și peste satul veșniciei tale,
De-atîtea flori ce-am risipit prin gări
Peroanele sînt roșii de petale . . .

A fost o vreme cînd s-a-ntunecat
Ochiul tău adînc, răscolitor,
De douăzeci de ani a lăcrimat
Lumina lui în Lancrăm, sub răzor

Și s-a prelins prin lume val cu val,
Erai al lumii și al nostru, Blaga
Si-această zi întîi de Festival
Din adevărul lui își trage vlagă.

Dintotdeauna pe acest pămînt
Oamenii au fost și răi și buni,
Primește, dar, omagiul nostru sfînt
Din Patria gorunilor străbuni

Mă închin ție, Blaga Lucian,
Mă-nchin îngînduratei tale ființe,

C-aici, la noi, cu fiecare an
Sîntem datori mirabilei semințe.

MIROSUL DE PÎINE

Ce sfînt e mirosul de pîine
seara coboară în oraş
precum un păstor
obosit de tîlăngile veacului,
cu răşina prelinsă pe sufletul lor ...
Deschideţi ferestrele
şi tot ce se poate deschide
liber să treacă
Măria-Sa-Mirosul de pîine
prin existenţa mea poluată
a clipei,
el,
singurul semn al duratei
şi-al ordinii publice.

SE FACE LUMINĂ

Mîna mea scrie poemul acesta
cuvînt cu cuvînt,
ori mîna străbunilor mei? ...
Roata se-aude cum frînge
neliniştea gîndului
neîmpăcat.
Se face lumină sub geana
pădurilor,
ori sufletul munţilor
se-ntoarce acasă
din tristul surghiun?
Cîtă Pace
e-n aerul acestui Muzeu,
veşnicindu-ne patria sîngelui!

ROATA DE APĂ

Roata de apă se-nvîrte într-una,
Aşa ne-au lăsat-o străbunii-nvîrtindu-se,
Rîul nostru n-a secat niciodată
Între malurile albastre de plîns ...

Cine mai ştie din trupul ţărîinii
Cît aur s-a prelins pe obadă,
Cît argint şi cît suflet de dac,
Mereu într-o altă, străină baladă.

Sub munţi constelaţii de rouă se-aprind,
E ceasul în care minerii coboară,
Şi roata de apă se-aude scrişnind,
Sudoarea ei nu mai alunecă-afară ...

PREMIUL U.T.C. — ALBA

Dumitru Mălin — Alba Iulia

LANCRĂMUL VEȘNIC

Tot înspre Lancrăm sufletu-ntindem
Să te cuprindem, să te cuprindem
„Puterea, sîngele, mîndria, totul“
Ție-ți întind mieii gîndului botul
In zori dacă sîntem taină și pară
Cenușă rămînem, cenușă spre seară.
Picură vulturii peste goruni
Mare-Înțeleptule dacă ne-aduni
Spune-ne nouă cum spune-ți-ai ție
Misterul poemele cînd și le scrie?
Noaptea sub lună gemînd de lumină,
Raiul sau iadul ne-ndeamnă la vină?
Cine deasupra ține cîntarul
Mare-Anonim precum Marc-Amarul?
Mîinile lui încă harnice toate
Ne izgonesc dinspre viață spre moarte
Dar și dinspre moarte înspre viață
Prin întîmplare și prin speranță
Ne mustră izvorul ne tînguie Floarea
Că ți-am uitat uneori sărbătoarea
Dar sîntem pribegi prin senin și prin ceață
Giulgiu ni-i lacrima ta peste față
Lumina ne doare de numele tău
Muntele nostru cît Dumnezeu!
Izvor lîngă Lancrăm, cîntec și taină
Prin cîntec rămas însăși timpului haină
„Trei fețe“ astîmpără înțelepciunea
Manole-implinește prin Mira minunea
Manole și tu visător lăcrimat
Lancrăm mai veșnic decît Lancrămul sat
Sat înspre care sufletu-ntindem
Să te cuprindem, să te cuprindem.

RUG PENTRU ARIPI

Nu știu ce fiară să mai fiu,
E spartă privirea mea —
meduză transpirînd.
Prin aer intru pînă se roșesc
cămășile pe mine sfărîmate
și altă vindecare nu mai știu
decît o iarb-albastră de minie
care-nconjoară gleznele la pomi
silindu-i să adoarmă-n vînt,
înălții,
ca și ei sînt și eu, orele mă smulg,
și-n locul meu cresc sunete și spații.
Ispiră sînt în ochii tuturor
mă îmblînzește-o vîrstă-ntortocheată
caut un urlet, unde să-l găsesc,
cu dinții negri să ameninț clipa
apoi mă arunc direct pe rug
cîntînd duios pînă ce-mi arde-aripa!

DRAGOSTE

Aceea a fost într-adevăr dragoste
mai trăiește și-acum în păduri cafenii
cînd se animă de lună mestecenii
în văile putrede, văile.
Dragoste într-adevăr a fost
dacă-și știe și-acum așteptările
lacrimi căzute-n fîntîni
de prea multă privire spre tine
de prea multă privire.
Într-adevăr dragoste a fost ...
Diminețile ascunse în crînguri
pe paturi de mușchi nădușite
în singura toamnă, în singura.
Trag oblonul la inimă. Adorm.

Mîine ardem în ierburi cît para.
Deși dragoste-a fost, o ascund
înt-o toamnă de gînduri bătrîne
s-o cunune mestecenii, seara.

NELINIȘTEA ȘIPOTELOR

Nu am înțelepciunea șipotelor seci
să vorbesc despre dragoste
și despre moarte
cînd aud munții cum de dorul
stelelor
oftează noaptea pînă-n adînc
și vîntul tînăr le ia departe,
în brațele lui ele ard
mai înalt . . .
Ce să fac eu
care nu sînt nici munte
și nici în șipote
nu mă mai scald?

Nu despre dragoste și despre moarte
poate să-ntrebe
flacăra mea
și totuși seamănă cu neliniștea
șipotelor
cînd îmi trece pe-aproape
legănîndu-se-o stea.

PREMIUL U.T.C. — ALBA

Ana Vîrtei — Negru Vodă

OMAGIU

Orice cuvînt partidului l-îchin
Șoptit, ca o culoare-n curcubeu
I-aduc în dar culoarea unui imn
Și sărbătoarea cîntecului meu
Bărbatului ce stă în fruntea sa
Cu mii și mii de stele împrejur
I-nchin în zorii albi destinul meu
Ca pe un spațiu nesfîrșit și pur.

ANIVERSARE PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Poemul tău
mare cît țara
Bogat și frumos
Cît oamenii
Ce fantastică stare
A acestui poem!
Sub bolta lui,
Lumea fără de număr
Te ascultă
Și gîndul ei
E-n gîndul tău
Care mă caută acasă
Dînd rosturi
Vieții

SCRIU ACEST POEM

Pe băncile de grîu ale patriei
Scriu acest poem
Cu scame de aer pe palme.

Sub cerneala de aur
va traspira poemul.
Griul va contesta
Arșița cîntecului.
Vîntul își va îmbrăca familia
Într-o cămașă de in
Gîndurile se vor naște
Din dragoste
Într-o placentă albastă
De cer.

LA LANCRĂM

La Lancrăm,
Fluture galben
îți cercetează nopțile
așteptînd,
Într-un sfîrșit de noiembrie
Trecerea tatălui
Prin încheieturile argintii
Ale zorilor.
Această febră transparentă
A locului de naștere

PREMIUL U.T.C. — SEBEȘ

Elena Plămadă — Alba Iulia

DAR CINEVA MĂ STRIGĂ LÎNGĂ PLOI...

M-ar bate Dumnezeu dacă ar fi să uit
cît cer am adunat în clipa trecătoare,
cîtă eternitate am dăruit cenușii,
cîți muguri am ucis, nepăsătoare

Și m-ar mai bate iarăși Dumnezeu
dac-aș uita ce dor mi-a fost de tine
copilul meu subțire de pămînt
averea mea, durerea mea de mîine.

S-au înecat în fum atîtea lunci
și-atîția brazi am îngropat sub secure
încît mă retrag uneori în tăcere
ca într-o uscată, pedepsitoare pădure

dar cineva mă strigă lîngă ploii,
cineva mă ridică la o masă de scris
scrijelindu-mi pe tîmplă semnul lung al mirării
și cerul rămîne prin lacrimi deschis.

DUPĂ LEGEA LUMINII

După legea luminii, mă doare lumina;
după legea pietrelor, sînt neiertătoare
gîndesc în limba iubirii mele
aceeași care m-a făcut muritoare.

După legea pămîntului meu mă întorc
cu fiecare drum tot mai adînc în iubire
ieri zilele erau niște cai năzdrăvani
alergînd prin trupul meu la nesfîrșire.

Astăzi cînd floarea lumii mi-e rană,
după aceeași lege a pămîntului meu,
mă zidesc în adîncul cuvintelor, gravă
de parcă m-aș ruga unei lacrimi de zeu

Pe umărul stîng se mai zbate o pasăre,
pe umărul drept se aprinde-o lumină;
legiferat de iubire cuvîntul mă face
bogată, săracă, sau plină de vină;
în visul cu cai și țărîna fierbinte
sînt lacrima mamei trecută-n cuvînte

BALADA CELUI SINGUR

Bate-un tîlhar în noaptea de vară
ia, doamnă, crinul și mă omoară
am fost zadarnic și-am fost plin
de rătăcirii, femeii și vin
am fost pămînt și am fost cer,
am fost de lacrimi și de fier
am fost plecat și nicăieri
bătrîn și tinăr în dureri
am fost un număr fără soț
am fost de ceață și-am fost hoț.
Ia, doamnă, raza mea din pleoapă
și fă-o zbatere de apă.
ia-mi carnea albă de pe mîini
și fă-o cruce pentru cîini
din tîmpla mea fă curcubeu
sînt doamnă trist și derbedeu
urît de lume și de mine
dă-mi două morți să-mi fie bine.

MAI — MARELE

Ci iată, Mai-marele, ciudatul anonim
stăzile se crispează sub pașii lui obosiți...
— bună seara, domnule, e frig, arde vîntul
nu-i nici un motiv să fim nefericiți
în schimb avem motive și fiecare gest
anulează în trupuri nisipul, rugina
și pentru moarte ar fi cîteodată motiv
dar mult mai de preț e lumina.

PREMIUL CONSILIULUI JUDEȚEAN AL SINDICATELOR — ALBA

Ștefan Bratosin — Călărași

NOTE DE CĂLĂTORIE

multă vreme nu voi rămîne în orașul vostru
drumurile mele doar se înnoadă aici precum o
batistă
voi fi scos prea curînd de la brîul negustorului
și voi auzi soarele cum mă bate pe umăr
și îmi aduce în pumni ca pe un proaspăt vînat
mirosul cîmpiei cu sîngele încă fierbinte —

verdele crud împinge la carul meu cu nădejde

MONUMENT AL NATURII

Cînd omul începe să iubească ochii sînt primele
rări
pe acolo curg constelații întregi pînă cerul rămîne
cu o singură lacrimă căzătoare numai și numai la
moarte
și încep îmbrățișările care astăzi numai coaste îmi
sînt
tinerii critici de noi catedrale făceau planuri

frumoase
ghemuiți în inimă abia mă zăreau în palmele lor
topeau orologii de aur să-ntindă punți pentru sînge
și cîte și mai cîte nu făceau
și munca lor călca asudată pe lume pînă-ntr-o zi
cînd obosită
sămînța și-a tras țărîna pe cap și a vrut ca să
doarmă

n-a mai văzut lumină niciodată de atunci
și drept aducere aminte pămîntul a fumegat un
strîmb copac

RECRUTUL

Într-o zi ți s-a spus că ești cîntec
și te poți întoarce la părinții și frații tăi
care îți scriau și îți trimeteau bani
și tu de care nu s-a întrebat nimeni dacă ești sau
nu
pus pe note ca să fii solfegiat de cei pregătiți
care ai fost încălțat cu bocanci și acoperit cu o
manta de soldat
care tuns la zero de un caporal gras și peltic
ai învățat să bați pas de defilare de cădeau frunzele
din copaci
care te tîrai pe coate și pe burtă și îți beai sudoarea
din mască
și care umblai seara cu zahărul în buzunar
să îl pui în castronul delicios cu macaroane cu
brînză
care făceai programul de seară la lumina umilă
a unui băț de chibrit cu soarta umilă și blestemată
ți-ai luat dorurile ai ieșit pe poartă spărgînd
semințe
și la prima filă albă ai tras o beție

CA O CASĂ LA MARGINEA CÎMPIEI

e viața mea
crivățul răscolește zăpada în jurul ei
fumul urcă speriat printre fulgi
fără gard doar cu urmele săniilor
cu geamurile măzgălite de lumină puțină și caldă
copile ai întîrziat mult
am ieșit cu picioarele goale de cîte ori scîrțîia
salcîmul din ușă
acum numai eu mai veghez

ai casei visează spice grele aplecate peste cărbuni
aprinși
aburul nu mai încălzește bucatele de pe masa din
mijlocul odăii
trebuie să te mulțumești cu un așternut alb
sub care moțăie ca într-o gară veche
așteptările și plecările unei iubiri fără odihnă

PREMIUL CĂMINULUI CULTURAL LANCRĂM

Ion Minzălescu — Brașov

Din ciclul: „Pridvorul de sub stele“

VLAD

lingă Dunăre,
ghiaurul Vlad,
e o spadă,
turcii
știu moartea
dincolo de apă,
sultanul, însă,
e poftit ca să vadă
Carpații,
spre cer ridicați,
ca o teapă.

STEAUA DOMNULUI IOAN CUMPLITUL

și vine o vreme pieziș fulgerată,
ce tulbură liniștea apei, în zori,
când Ioan Cumplitul ni se arată,
între cămile și vulturi, de patru ori.
ca o icoană, ochiul lui, rotund și sfânt,
prin care curge Dunărea, ca printr-o rană,
îmbrățișează universul lăcrimînd,
împovărat cu fața lunii, dinafară.
de patru ori răstignit în țărîină,
trupu-i domnesc, împărțit și furat,
căzu steaua lui într-o tristă fîntînă,
ce cu apă-solie, pre noi ne-au luminat.

PECETEA

e o vreme
ca și cum ai lovi cu o piatră
în tristețea unui izvor
și liniștea lui albastră,
tulburată de-o stea,
s-ar preface în dor...

peste rădăcina altoi,
retezată,
fulgeră, fără veste, în zori,
secură pătată în zilele sfinte;
străvezie, lumina lunii;
piezișă,
pulsă acest plîns milenar
în Părinte.
rămîne ceva ca o pecete,
ca o iarnă,
anume lăsată peste un hrisov domnesc,
înnobilat cu sîngele celor Patru Fii,
din neamul valah,
Brâncovenesc.

ALBA IULIA

sfînta treime a Neamului
ca un triunghi echilateral
rotunjește pădurile
pe-o gură de rai,
în rotirea de vulturi și stele
peste trei munți uriași,
care sprijină Capul
cel cu Trei Luceferi
al Domnului Mihai.

PREMIUL CONSILIULUI ORĂȘENESC AL SINDICATELOR SEBEȘ

Valeriu M. Sivan — Sebeș

ALBĂ ÎNTRE NUFERI

Sub cerul lunii, albă între nuferi
c-o vioară baladă Partidului cîinți, Ana
te aștept să vii, sunînd inima o aud;

Te strig, ecoul răsună în grădină,
cocorii trec spre nord, reci
ca umbra unei voci, floare de aur crește
din arcușul tău...

C-o vioară în mînă cîntec Patriei torci,
soare se înalță din turbine,
orologiul strigă a Daciei vechime...

Răsună în zări o limbă de clopot, de aur
calea lactee surîde, inima
ție ți-am dat-o, Steag Tricolor,
ninsă lumina și-a ochiului stea!

JERTFA

Mihai,
ai cîntat lumina Unirii
în luptă, dar flori n-ai aflat,
cer stins, fără stele, fără soare;

Cu focul sfînt și crezul
ai unit în stemă surorile Române
și ai nins falni ca idee;

Ai înălțat făclie de aur
pe cerul Patriei unite — ca azi —
în anotimpul alb
Marele Urmaș...

Viteazule,
dormi în pace în Câmpul Turzii,
astăzi, lumina Unirii-i
Câmp deschis cu flori.

IUBIRE

—poetului Ion Mărgineanu—

Nu scuturați ramuri negre
în calea popoarelor cu Flori Albe
pe frunțile gânditoare
ce doresc liniștea meridianelor
luminînd cu ele iubirea omului-frate.

Însămîntați denn pîinea și sarea
și nu pătați paralelele
iubirii omului-frate!

Ploaia cadă, sune în maluri
și lumineze crîngul lumii cu grîne,
dar nu nașteți săbiile urii
talisman pe inima Terrei!

Nu scuturați granițele, soarele
cu eclipsele de pulberi,
nici floare neagră iubirii omului!

Dacă vă numiți Alfa
nu vă înfășurați în odăjdii de uraniu,
ci luminați cu atomul sudoarea
pîinii mîinilor omului
înălțate spre constelația liniștii
și iubirii;

Vrem să trăim în cămăși albe
lîngă focurile noastre românești.

INSTANTANEE DE SUFLET DESPRE FESTIVAL

... Izvorul din Lancrăm este izvorul din care
astăzi, la prima ediție a Festivalului național
„Lucian Blaga”, am sorbit o lacrimă și-o stea...

MIHAI GAVRIL

Este o inițiativă care i-a mișcat pe toți cei care
îl iubesc pe marele poet, nu clasic, ci *permanentă*,
prezență vie în cultura românească. Readucerea
lui Lucian Blaga în centrul vieții noastre literare
este un eveniment.

VIVI GHEORGHIU

... Lucian Blaga reprezintă una dintre dimen-
siunile cele mai originale din mara poezie post-
eminesciană. Nu are suport părerea că a asimilat
eminescianismul, ci l-a purtat în suflet, s-a nă-
scut cu el. Numai așa se explică de ce la el nu
există epigonism. Apropierile pe care le-am între-
prins constituie probe pentru confluențe și nu
pentru influențe. Înrudirea dintre ei e consub-
stanțială, structurală și nu de filiație. Asocierea
numelor Eminescu-Blaga se impune de la sine,
căci sunetul unic al liricii lor este sunetul pur al
limbii române ce se-aude în Bucovina, ca și sunet-
ul Lancrămului, unde ne aflăm în apropiere.

TEODOR LATIS

Poate o să vi se pară năstucum, dar eu, de
fiecare dată cînd îmi era sete, aduceam apă din
izvorul lui Lucian. Odată, îmi amintesc ca și azi,
era să mă muște un șarpe.

Cred, și azi, că era șarpele poeziei...

IONIȚA RACHÎȚA-LAȘIȚA

...e un gest de o nobilă sensibilitate cinstirea memoriei poetului Lucian Blaga la el acasă...

VASILE MORAR

...În urmă cu câteva zile, la 6 mai, s-au împlinit două decenii de la intrarea în neființă a celui mai de seamă fiu al acestei inimi de țară, în care astăzi, noi, avem prea fericitul prilej să-i cinstim numele și opera, adevărată piatră de temelie, dar și pisc înalt, ce a dat nouă strălucire culturii românești...

TRAIAN PĂTRĂȘCANU

La douăzeci de ani de la moartea lui Lucian Blaga nu mai sîntem la vîrsta copilăriei postumității sale. El e în Lancrăm, în Sebeș, în universalitate și-n noi, în factura simțirii, în înfățișarea peisajului, în seminte și-n somn, în toată această mare trecere care se urmează neclătinată.

VASILE CUCU

GÎNDURI PESTE ANI

Coboară și astăzi de pe stînci bătute de vînturi aspre „capre negre, roșii, albe“, la fel cu cele care l-au încîntat pe cel care medita pe bușteanul răsturnat la colț de stradă, cu ani în urmă, în vara lui 1903.

Lucian Blaga, marele poet-filosof, s-a întors poate peste ani aici, la Căpîlna, unde și-a propus să-și liniștească „inima după un zbucium tîrziu al vieții“. L-a încîntat natura sălbatică, roata acelei mori ce părea că se învîrte „chiar de la începutul lumii“...

Dar peste zeci de ani, pilonii morii s-au tocit de timp. Gînditorul nostru n-ar mai auzi decît apa repede a râului izbindu-se în dărîmăturile care n-au rezistat pînă la sfîrșitul lumii. „Zăvoaiele și

pripoarele“ au rămas aceleași, poetul le-ar privi cu atenție și ar descoperi în partea de sus a satului marele șantier care-i tulbură liniștea, muntele a căscat o gură enormă și adîncă, șarpele galeriei străbate adîncimile și visează să prindă în mreje rîul încă liber. Căldarea satului s-a extins, singuraticii o coboară din vîrfurile muntelui să pună o piatră la temelia uriașei hidrocentrale.

„Drumul capricornului“, pe care cu greu a urcat o zi întreagă familia Blaga, aleargă acum neted printre munții pîiți sub pădurile ce-au mîngîiat fruntea poetului ce, cu nostalgie, nedumerit, privește căruța care rămîne în marginea drumului dată la o parte de mașinile grăbite să ajungă acolo sus. Meditația pătrunde vremea ce-a lucrat repede și bine. Nu mai putem spune: „Nimic nou nu se întîmplă niciodată aici“... „Umbra... marea umbră ce a ținut acest sat la adăpost“ s-a retras ușor și imensul șantier s-a mutat aici de-a lungul și de-a latul văii.

„Șuierul de ape“ e același, coboară din creșterul muntelui ducînd gîndurile poetului la Marea cea Mare. Apele, care au fost martore la „marea în-tîlnire cu muntele“, astăzi supuse, nu mai duc buștenii grăbiți să rescopere lumii ocupația străbună a muntenilor, ci cristalele incolore împrăstie line raze de lumină în casele trainice de piatră și cărămidă.

EUGENIA TARIȚA

SUPRAFETE

și cuvinte
mustesc
cu țipătul noii mame
cu geamătul noului orfan
cuvîntul ia cuvîntul
peste cuvînt
întăvindu-l
cuvînt
înhămat la căruța de oase
te biciuie răcerea, vrerea...

GEO ALUNGULESEI — ALBA IULIA

NEVOIA DE NINSORI

Cad zăpezi peste morminte
foșnet de mătase
peste galopul cerbilor mai tari,
peste roți de moară și lanuri de fete
cad ninsori în sîngele torente.
Sirenele istoriei ne strigă de cart
cum primul tunet cheamă
efortu-n verde pur.
Mai sînt pămînteni,
atavice porniri,
mai scheaună în cîte-un craniu deformat
ici-colo cîte-un gînd obscur,
mai strînge cîte-o mamă la sîn o uniformă
cu linia privirii pierdută-n infinit,
mai cad zăpezi prin cimitire
ca un mileniu înțelept,
ca o bunăvestire.

APETREI PETRU — ALBA IULIA

BALADA BUCOVINEI

Sunet de aur
peste durerea sufletului
leagă-mă arcuș de vioară
Să cînt copacilor „crai nou”
la Stupca, unde poienile
au îmbrăcat în triluri
„Tricolorul”
O, sunet de aur,
Mamă Bucovină —
icoană ce mîngîie busuiocul
din sîngele mormîntului
împrospătîndu-i balada.

CAMELIA APOSTOL — ALBA IULIA

BLAGA

Se zărește un pom
Crescut pe coama de stîncă
Sus, ceresc de sus.
O scuturătură pămînteană
Și crestele de stînci se apleacă,
El coboară la capăt de izvoare,
Poamele transparente au căzut...
Celelalte se rostogolesc pe văi
Prin cîmpii, galbene, se sînt,
Se împrăstie prin holde,
Spicele horesc
și totul
se prinde într-o armonioasă horă.

IOSIF CIBU — SEBEȘ

VIS CU PESCĂRUȘI

Doar o clipă de mai poți să rămii
Apoi vei pleca din cuvînt
Cum frunza de pe ramul toamnătic
O desprinde năpraznicul vînt.

Doar o clipă, tăcere apoi
Eu voi trece plîngînd neuitarea
Impudica stare, de mult a trecut
Pescărușii îmi întunecă marea.

Te-am iubit, te-am urît, te-am dorit
Cuvintele tale sînt păsări de pradă
Și ochiul de cer la care priveam
Se așterne pe noi o tăgadă.

O clipă doar de mai poți să rămii
Să simțim ce înseamnă uitarea
E strigătul nopții ucis în cuvînt
Pescăruși ce întunecă marea.

FLORIN CONSTANTIN — ALBA IULIA

PENTRU TOATĂ LUMINA

Am alergat la pădure:
— Te rog, fă-mă copac,
dă-mi frunze,
vreau să-i sorb soarelui
toată lumina
pentru a-mi hrăni sevele înfometate
iar frunzele mele să îngîne doine
cu foșnetul lor...

Am mers apoi la păsări:
— Oh, făceți-mă ciocîrlie!
Vreau să zbor acolo sus,
sus de tot,
lîngă soare,
și de acolo să cînt oamenilor.
Nu se poate, mi-a răspuns pădurea,
Nu se poate, păsările mi-au răspuns
Am rugat atunci apele:
— Luați-mă cu voi,
voi învăța să curg,
să fiu asemenea vouă.
Vreau să cînt oamenilor
cu glasul vostru,
cu undele mele!
Nu poți fi apă, ești om — mi-au spus
cu întuneric, cu lumină, cu întuneric
M-am privit speriată:
eram
o frunză fluidă
zburînd spre soare,
cîntînd.

LIDIA DAN — SEBEȘ

JERTFA

stelele cad
precum bolnavii
tînărul dac
în altar
își învață solia
din pumni
aripi de pămînt
mai fură ultima mîngîiere
frații săi
îl îndeamnă spre cer

iubita
îi ascute cele trei sulii
iar tînărul dac
zîbind
din altar
o sărută pe sin.

LUCIAN MARCEL DUDAŞ
ALBA IULIA

IZVOR

— memoriei marelui Blaga —

Ai coborît cu lumina
în misterele primordiale
ca să-ţi celebrezi „corola de minuni”
în liniştea pietrificată;
cuvîntul tău —
înmiresmate petale,
cumpănă între suflet şi trup.
Insetat călător
ai poposit în amurg
la izvorul din amurg
la izvorul din izvor
cu limpeziimi de vocale
cu descîntec de dor.
Cu paşii profetului
drumeţei prin cruguri,
fluier-muguri
şi într-un târziu
ai răsărit stea
pe bolta lacului de azur
cu „negrii cireşi” împrejur.
Cum au trecut an de an
primăverile verzi
adunîndu-şi argintul florilor
în troian.

Gîndurile tale lucide
au rămas să rodească
în solul fertil transilvănean.

VICTOR FAT — ALBA IULIA

CINSTIRE

Toamna,
Pădurea
a vibrat: Iancu ...
cu gene ude
cu buzele arse de dor
Cu trupul sfişiat
De durere,
Înfiorată a foşnit: Iancu ...
Vîntul
Cu chip răvăşit
Peste lume
A suspinat: Iancu ...
Rîurile
Cu mîini reci
Au rostogolit
Lacrimi de piatră: Iancu ...
Munţii
Cu suflet de aur
Şi frunţi îngîndurate
Au murmurat: Iancu,
Fluierul
Cu glas doinit
Sub degetele tristeţii
A chemat: Iancu ...
Moţii
Şi-au revărsat inimile
Pe piatra cioplită
Aprinzînd focul nemuririi: Iancu!

FELICIA LIPOVAN FÖLDVARI
ZLATNA

CLOPTUL LACRIMEI

Să nu mă doară ochii
de prea multă lumină
cîtă pătrunde-n cuvinte
și-n inima preschimbata-n grădină,

Aș fi un anotimp cîntat de ciocîrlie
pe un deal de lacrimi
ca strugurii-n vie.

Să nu mă doară clipa
din care mă desprind,
cînd, bucuroasă-n spațiu
urcînd, recad în vid,

Aș fi așa cum sînt
fără căutare și fără împlinire,
clopotul lacrimei liniștit
ar suna, sfîșiat de iubire.

EVA GROZA — ALBA IULIA

CEREMONIAL

Nu insistăți, eu nu-l cunosc pe Blaga,
El nu a existat pentru a-L ști
Doar bănuir că undeva prin lume
Un filosof de cer s-ar plictisi,
și-ngrijorat de murmurul oglinzii
apleacă ramul pîn' la ochii lui
Culege fructul care mîine, poate,
s-ar dărui de bunăvoie orișicui.

PAUL GRUIAN — ALBA IULIA

OBÎRȘIE

Mîinile mele întinse
cuprind stejarul
din pragul pridvorului
neamului meu.

În umbra lui
călcînd vecia ierbii
trezesc din somn oierii
care au purtat în vise
blînde miorițe.

Mi-alunecă palmele
pe răbojul timpului
sînt mîngîierea
cioplitorilor în lemn.

Deplin împăcată
sărut obîrșia neamului,
pe matca sufletului
curge lumină
din grele ulcioare de lut.

RODICA HAȚEGAN — SEBEȘ

ARIEȘUL

Eu curg din miezul acestor munți
Neînfricat ca Horea,
Oricine apa-mi poate bea
De pleacă-n luptă
Ori la nunți . . .

N-am izvoare tulburi
ci numai porți deschise
pentru piscuri,
pentru vise . . .

Și nu uitați!
Pe Iancu Avram
l-am plîns cu fluier străbun
din ram sfînt de gorun...

Nestînsă a noastră iubire...
în Apuseni
românii au scris pe nemurire
cu apele mele,
cu vînturile Carpaților,
cu sîngele Tricolorului — Frate!

GEORGE IOACHIM — ABRUD

LUI BLAGA LUCIAN

Din ce genuni; absconsă, lumina ta pogoară
Prin ploaia sculpturală a bobului de grîu
În germinarea forței pocalului de rîu
De-și face auzită tăcerea-n roți de moară?

Tăcere reflexivă, urcînd peste tăceri,
O jertfă pentru sine și moartele cuvinte
Un grădinar al limbii, tenace și cuminte,
Salvîndu-ne prin spirit de oarbe poveri.

Flămîndă frămîntarea urcînd pe verticală
Însemnele esenței, puterea în destin;
Prin timpul tău malefic, adesea cabotin
Smulgîndu-ți de pe frunte cununa triumfală —

Azi, te aștept la Lancrăm cu porțile deschise
Știu c-ai să vi; poetul nu moare niciodată
Doar se retrage-o clipă în sine-mpovărat
Să își adape zborul pentru alpestre vise,

Te-aud cum bați în bronzul statuii, lăcrimînd
Peste-un pahar cu vin umplut pe jumătate...
„POEMELE LUMINII” mă luminează curate;
Și iarăși simt Poetul, de timpul său flămînd.

IOAN LÂNCRĂJAN — ALBA IULIA

PHOENIX

Mai cerne o poveste albastră
Mai arde focul
Ce a aprins pădurea
Săgeată infiptă
În pieptul pămîntului.
Torrentul sălbatic mai fierbe
Și cuvintele domesticesc viața
Învelită-n o mie de pînze
Mai sînt încă cifre
Se mai produc și erori
Dar norul e atît de aproape
Pentru a te întoarce în lumină
Să-ți fac patul
În ochiul întredeschis
Al eternității.

ANGELICA LUPE — SEBES

FLAUT CÎNTÎND LA MARGINEA LUMII

Lîngă iubirea ta
ciocîrlie devine sufletul meu;

Dacă n-ar trebui să te privesc
la ce mi-ar folosi ochii?

Cînd mi-ai trecut pragul sufletului
ușa s-a închis pentru restul lumii —

Împreună călătorim printre astre
ignorându-i pe cei ce nu pot ajunge pînă la noi . . .

Acum sînt mesteacănul de la marginea drumului —
sînt aici pentru a-ți oferi umbra mea.

Unitate de măsură nu există
pentru a măsura bucuria de a fi cu tine,

Iar cînd îmi vorbești
flaut aud cîntînd la marginea zilei —

MARIA MARGINEAN — ALBA IULIA

POEM CU ATOM

Eu tremur, el știe, tu simți și vezi
Spaima aceluiași atom păcătos
Nu vreau să moară capra cu trei iezi
Nici sinceritatea mersului pe jos

Iubirea mi-o plimb pe cîteva hectare
Într-o seară obeliscul îmi pare un dop
Înfîpt între cer și strada foșnitoare
Ca lanul de porumb din preajma unui plop.

Buimac și somnambul, într-un parc
Te sorb ca un articol de ziar
Albul și galbenul strident le remarc
Afectul lucrează, spaima, foamea dispar.

Aerul miroase a toamnă și gutuie macerată
Orașul îmi pare pe ape o lotcă
Noi plutim ronțaind ciocolată
Tîrziu remarc reșezarea prețului la vodcă.

Pietonii, fauna străzii pestriță
Pasivi privesc trecerea noastră domoală
Vitrinele afișează frunze de vișă
Toamnă tîrzie, atomul clocotește a boală.

E capătul străzii, totul e bine
Ducă-se-n centrale, atom păcătos
Important e că sînt lîngă tine
Și-n ce spun, nu vreau să fiu mincinos.

NICU MURGAȘANU — ALBA IULIA

TOTEM CU PORUMBEI

Nu vei primi nici apă nici dragoste
pentru căderea păsării
și nici
legea tristului prieten

Tabăra incendiată-n zadar,
entuziasmul smîntitului cerb
boncăluind flămînd sub ogive,
răcutul fiu
blînd învingător de pustiuri,
lată
prețul supunerii.
Degetele noastre
mîngîie tulpina înaltă a soarelui
firava,
degetele noastre cern marea.

Răzbunător și fără de nume
Tu
nu vei primi nici apă nici dragoste
în oetate.

REMUS REDNIC — SEBEȘ

LANCRĂM

Arzi făclie!
În trunchiul pămîntului,
În lacrima cîntului,

În coamele roibilor,
 Arzi!
 Din grânele aprinse,
 Din florile ninse,
 Să-mi țesi o mantie,
 Ca liber să-mi vie,
 Pe-un roib de zăpadă,
 Să-mi frîgă apusul,
 Din geana pămîntului,
 Din lacrima cîntului,
 Din plînsul Gorunului!
 Și-n Lăncrăm

făclia să-i ardă!...

ANGELA SUCIU — SEBEȘ

IN AFARĂ DE SUFLET

În afară de suflet
 mi-a rămas un cal
 fără ham, fără potcoave
 O barcă părăsită lângă mal
 un vraci straniu
 cu reverii concave
 o carte veche cu înțeles cifrat
 cu tablele învechite-n piei de șarpe
 cu poza unui rege îngenunchiat
 Rămasă pentru mine la
 pagina șapte.
 În afară de suflet mi-a rămas un pas
 spre Doamna
 Păzitor de veșnicie
 ce așteaptă să cobor
 din nevăzutul vas
 în afară de suflet
 ce poate să rămîie.

ANGELA TÎRZIU — ALBA IULIA

LA BLAGA

O, cuvinte
 de ce n-aș recunoaște prin voi
 puterea altei vrăji, acum
 mai ales acum
 cînd știu că tainele voastre
 n-au ucis
 „lumina nepătrunsului ascuns”
 Eu nu pot recunoaște alt edificiu
 cu o altă fundație
 mai trainic legată de brazdă,
 de pomi, ori morminte
 Aici am simțit seara
 cu limpezi zvonuri ce tulbură
 liniștea din noi cu cîntece
 de dor, cu raze de lună ce bat
 în geam
 sperînd fluturii din negura nopții
 veșnică posesiune neîndestulată
 nîcîcînd —
 de gânduri ce nu mai sălășluiesc
 de mult în mine
 Dar, cine știe, fără să deschidă ochii,
 ori să întindă mîinile
 s-apuce dăruitele trepte,
 cînd somnul îți limpezește privirea
 Oare poți ști?
 Nu, nu! eu nu recunosc alt
 cîntec, alte cuvinte mai pline
 de noi, cu atîtea Trilogii
 grele de-nțelesuri, cuprinse-n
 deșteptarea lăuntrică
 a sufletului mare românesc
 Ca-ntr-o „Mirabilă sămînță”!

GHEORGHE VINȚAN — ALBA IULIA

SENTIMENT

Uneori
plouă mărunț și rar
și atunci sufletul nostru
își pierde transparența
sub cenușa așteptării
Mai căutam în adânc
urmele pașilor lui
în minunata sa trecere
El
a rupt marea tăcere
El
m-a învățat să ascult
liniștea și neliniștea
și sămîța și floarea
El
profeșind etermitatea
fluturului arzînd

MIHAELA VLAD — SEBEȘ

PATRIEI

Pocnesc muguri pe ramul înflorit...
Sufletul tău,
se-ntrupează-ntr-o pasăre,
ce stă de veghe
pe umărul primăverii...
Pe cărări șerpuinde
pași mei freamătă,
cînd din somn mă deșteaptă
o pală de vînt,
ce-ți poartă conturul.

GH. TICUȚA BERCEA
CÎMPULUNG-MUSCEL

ÎN TOTDEAUNA

Întotdeauna corăbii pirate
Trag la insula mea...
Întotdeauna, muntele meu de aur,
Le fură mințile
Lacomilor de preaslăvirea noroiului.
Îi las să-și urce treptele-n bejenii
Și-mi aleg calea spre vîrf
Muntelui meu...

RADU-HORIA DAMIAN
CÎMPULUNG-MUSCEL

DIALOG

— Cît de mare este înțelepciunea ta, dacă
dincolo de vorbire foșnesc trestii!
Zilele se unesc lipsite de înțeles,
zăpada e dovadă că totul e fără oprire,
chiar și moartea ne vestește așteptarea.

Și zici: oare să fie toate o simplă aventură?

— Iată, eu știu un joc pe care nu ți-l spun...
— Dacă l-ai ști, mincinosule, dacă ai fi
atît de sigur că-l știi?

IOAN VINTILĂ FINTIȘ
ARGHEȘ

MANIFEST

Tinerete fără bătrînețe
și viață fără de moarte
învățată și dată mai departe
istoria
acestui rîu

acestui ram
acestei pietre
învață sîngele
cum se răsfire
acestui brîu de munți
acestui neam
acestei vetre
învață fiule și respiră

TON TOMA IONESCU
PITEȘTI

LA POARTA ȚĂRII ALBA-IULIA

Aici, la poarta țării,
Unde obrații soarelui ard
La despărțire — în fiecare seară,
Sărutînd apa Mureșului ca pe o logodnică

Și unde munții,
împovărați de aur,
Îngenunchează o clipă
la podgorii,
în fața cîmpiei

Aici s-a născut cea mai frumoasă
dimineață
A zilelor noastre
Cînd pe cerul țării mele
Am citit, cu litere de foc, cuvîntul Partid!

VASILE MAN
Arad

ȚIPAT

Țipătul deschide
gura cerului
sfîșie cu dinții de soare
pînza norilor

Vorbele înfășoară
în mantia durerii
răișul cerului înghețat
Țipătul s-a spart
de roata faptei sfărîmat.

IOAN APETROAIEI
Bacău

DEPARTE

Cîndva singurul locuitor inexistent
făcuse aici un rug din
mîinile mele vopsite pînă la
ultimul os
și eu priveam în oglinzi cum se
transformau dureros în crengi.
Aici nimic nu e simetric afară de
mîinile, picioarele
ochii și urechile
mele;
pășesc pe-ntuneric spre colțul în care
lumina se descompune-n
cele șapte
minuni.
Acolo e țara, tipărită rotund
pe conștiința perpetuă!
Va trebui să mă așez cu spatele.
Așa cere regula,
Altfel gazele acestea devin invizibile
în microscopul ochilor.

DANIEL GORUN
Gheorghe Gheorghiu-Dej

PRIMĂVARĂ

Ramuri de azur
prind nimb de rouă și culoare
aerul vibrează

în fragede articulații vegetale
iar lumina somnoroasă
se furișează la tîmplă
înviorată a lumii.
Fluorescența primăverii
pe amortita za a pămîntului
a deschis caligrafie nouă

MANUELA ILIE
Gheorghe Gheorghiu-Dej, Bacău

CHEMARE

Întinde mîna și atinge-mă
Sînt eu,
Glasul luminii!

Fluidă,
Fîlfiirea aripilor tale
M-a trezit din întuneric.

Îmi îngrop fruntea în nori
Și ascult
Curgerea mută a luminii.

KUDERNA CATALINA MARCELA
Bacău

ÎN MAI

În flori de măr, prin Mai, e-atîta soare
Și aur și lumină și-un veșnic cînt,
Că albul lor imaculat ne doare
De-atîta puritate revărsată-n gînd.

E-un timp frumos, înfășurat în faptă,
Urcînd spre noi lucind ca-n vechi statui —
Partidu-i călăuza noastră dreaptă
Și noi cu roți sîntem ostașii lui.

cu foșnet de senin împodobim prin țară
Și îi de borangic am înălțat în steag,
Și-n dor sfios, a șazecea oară
Aniversăm Partidul nostru drag.

Statuile stau răsfirate pe cîmpie,
Avînd o blîndă gravitate-n chipul lor —
Partidul ni-i izvor de apă vie,
Iar noi îi sîntem trup fremătător . . .

Coboară-n om încrederea deplină,
În suflet, de iubire, petale se deschid,
Se primenește Țara cu lumină,
Păstrînd la sîn carnetul de partid . . .

ROMULUS NICA
Tg. Trotuș, Bacău

PRIMĂVARA

Deschizîndu-și pumnul azuriu,
primăvara
revarsă cîntul dulce,
în lumina blîndă,
a soarelui,
peste arcu de triumf
al Carpaților,
unde evantaiul de diamant
zidește la vatra istoriei.

BENONE PORFIR
Gheorghe Gheorghiu-Dej, Bacău

NEPUTINȚĂ

V-ați îngropat degetul mic într-o floare și peste
noapte floarea a înmugurit
Și-ai auzi cum crește de ți-ai lipi timpanul de
stomacul pămîntului

Dar nu te-ar lăsa păsările!
Și-ai auzi viața din toată lumea pământului.
Ai auzi pulsînd-o în toate oasele lui.
Dar asta numai dacă ți-ai lipi timpanul.
Dar . . . nu te-ar lăsa păsările!

LACRAMIOARA VODA
Bacău

AȘA CUM

O floare albastră chipul tău blînd.
Păsările și-au zăvorît cuiburile:
rugul acestui zbor sfințește
iarba uscată și piatra umilită
în care eu mă silesc să înșir veșnicia . . .

Floarea de foc din poemul iubirii
aleargă pe străzi
muguri, îmbătați de seve, curg
ca un rîu în pieptul cald al pământului
așa cum
ferestrele deschise ale poemului
reîncep cuvintele, patria . . .

PETRU COVACI
Aleșd

FACEȚI CONFERINȚE DIMINEAȚA!

Dimineata-s gîndurile treze,
Faceți conferințe dimineata!
La dîneuri vorbele sînt breze
Nu între pahare se tocmește pacea.

Curge cîntul îmbîcsit ca ceața
Printre noi invenții de-avioane.
Faceți conferințe dimineata
Fără probe-bombe și eșantioane.

Faceți conferințe dimineata
Cînd vă este sufletul mai bun
Și gîndiți și pentru alții viața
Nu numai pentru o ceată de nebuni.

Pacea să vă fie crezul și lumina!
La izvorul rece spălați-vă fața!
Nu clociți sub lumînări pricina,
Faceți conferințe dimineata!

MANUELA STOICESCU
Oradea

LANCRAM

Sat de doruri, sat de cîntec, sat prin care curge-un
rîu

De luceferi care-n inimi în privighetori se schimbă,
Cînd lumina vie-a pîinii ne declină-n cărți de grîu
Cîntoriți de-o veșnicie într-o preadoinită limbă.

Sat de-arome ești planeta grîului încins în noi
Și colină precacurată tîlmăciță-n sori de miere;
Logodind pe veci stejarii doar cu trunchiuri de
eroi,

Tu ne torni în suflet jerbe tricolore de putere.

Sat rotit pe-orbita unor curcubeie de ulcioare,
Ființei noastre-i porți rostirea în mireasma noii
pîini,

Căci precum un soare sacru dogorind străvechi
pridvoare,

A fost, este și-o să fie pîinea nouă la români.

Sat care-mi pulsezi în sînge ca pe o comoară rară:
Dragostea de-o limbă care n-are moarte și nici preț,
Căci în matca ei părinții rostul ni-l înscăunară,
Spre-ai serbi în veci parfumul din Fîntîni de
Frumuseți! . . .

LUCA ONUL
Bistrița-Năsăud

Am adăpostit inima sub un clopot de sticlă
 Să nu ruginască
 Ea e o schijă
 Rămasă în trup
 În urma bombardamentului
 Din ziua în care am venit pe lume
 În locul acela gol
 Un înger a fost tras pe roată

LUCIAN ALECSA
 Botoșani

PUMN DE CUVINTE

Puteri de lumini
 Sfredelesc boltind viitorul
 Brazdele visurilor încărcate
 multiplică prinosul luminii

O singură unealtă a soarelui
 Zămislește intrarea în frumuseți
 Pumnul de cuvinte, nu îndrăznește
 Să părasească țesătura hrănitoare
 a luminii

Toate visele încrustind în frumusețe
 Sensul zilelor, ne umplu ochii cu
 miros de metamorfoze, pulverizind
 somnul adânc, al luminii.

IOAN BALAU
 Botoșani

ULTIMA SCRISOARE A LUI LUCIAN BLAGA

Iar voi, cîntăreți ancestrali, ce-o să vă faceți,
 ce-o să spuneți cînd Eu
 n-o să mai fiu, cînd Golgota mea

se va urca într-un astru,
 tăcînd acolo, acolo tăcînd,
 voi ce-o să mai faceți, cîntăreți ancestrali,
 cînd zarurile voastre tocite, rotunde,
 nu vor mai spune nimic, iar
 ochiul mirat,
 ca-ntr-o-nțebare de sfînx va tace, cînd prin
 orașele voastre se vor număra blocurile memoriale,
 se vor dărîma casele imemorale
 în folosul unor treburi obștești,
 cînd străzile cu numere impare
 nu-ne-vor-mai-găsi,
 voi, cîntăreți ancestrali, în dimineți
 apocaliptice, în frica lui Heraclit din Efes,
 veți întinde pînzele de paingi
 și veți privi cu ochiul liber
 moartea gîzelor astrului meu, relele și
 dușmancele sîngelui vostru, containerele mele
 de rele, — ce-o să spuneți
 cînd Eu
 n-o să mai fiu, ci doar liniștit,
 liniștit, ca-ntr-un autoportret,
 voi încerca să-mi prelungesc tăcerea...

GELIU DORIAN
 Botoșani

SCRISOAREA TINĂRULUI POET CĂTRE LUCIAN BLAGA

Cît de trist ai fi preafericitule, cît de trist!
 Noi știm de unde-ți vine lumina vinovată
 De tot mai mult te-afunzi în niciodată
 Și altu-n locul tău strigă: Exist!

Și cine te mai știe și îl doare
 Cînd țipătul ne ține loc de șoaptă
 Că amintirea e-o planetă moartă
 Ce nu va mirosi nicicînd a floare?

De-aceea maculîndu-ți azi ivirea
Ingenunchiata mîină pe hîrtie
Învăță acum întîii parcă, a scrie
Și îndrăznește a-ți cerși privirea

Noi, neromantioșii tăi urmași
Pe care aceeași dulce limbă-i strînge
În jurul ei, și îi învață-a plînge
Înspre lumina ta să facă pași

În minți purtînd ca pe o boală rară
Ca pe o rană același vechi blestem:
În jugul disperării din cuvinte
Trîști, prea trîști, preafericitele sîntem!

VAL. GURALIUC
Botoșani

PALMELE LUI TATA

Copil, odată pe an eram fericit
Fiindcă tata îmi da voie
Să mă joc cu palmele lui;
Pe întîii ianuarie erau ale mele,
Mari palme și grele.
Punea numai una pe masă
Și-mi adunam toate forțele
Să i-o ridic
Și de-i săltam un deget,
Un singur deget, cel mic,
Mă mîngîia cu cealaltă pe creștet.
Păcat că doar odată pe an!
În celalalte zile palmele lui
Cărau lumină
Și se bătătoreau
Și cu creșteam în lumina aceea.

MIRCEA JUNCANARU
Botoșani

TRIPTIC PENTRU PARTID

Să urc fără-ncetare spre țărmul tău de dor
Acesta este sensul existenței mele
Unde c-o moarte, una, mă regăsesc dator
Pămîntului și pîinii tremurînd sub stele.
Și-astfel urcînd într-una parcă mai tînăr sînt
Cînd raza blindă-a lunii îmi inundă fața
Iar dinspre Maiu-tată se pornește-un vînt
De foi zorînd pe ramuri dimineata . . .
Știu! Sînt doar o frîntură din marele întreg
Ce face ca în toate tainic să adie
Primăvara lumii de care în veci mă leg
Și ca o bună mamă pletele-mi mîngîie.
Cînd mă tot lupt în mine să pot urca mai sus
Steagul tău de inimi fluturînd în soare,
Și-n tot ce se-nfiripă să am ceva de spus
Cu brațele, cu trupul, cu fruntea muncitoare.

MIHAI LAU
Botoșani

ANOTIMP

. . . Ne vom întîlni în lanul de grîu
cum două adevăruri se întîlnesc
înlăuntrul altui adevăr,
ne vom găsi în fața macilor
ținînd în palme
boabe cît ochiul de mierlă
și roua întocmai ca
lacrima mamei
cîte o boabă de grîu
va transforma în perlă.

GEORGE LUCA
Botoșani

ATINGEREA LUCRURILOR

Trebuie să tac dar
 tăcerea e mai istovitoare decît
 singurătatea (lasă-mă tu
 cu muierea ta și cu ploaia ta
 cu aerul tău și cu moartea ta — lucruri
 de care mi-e frică abia
 după ce le-am atins)
 am atins o frunză
 și verdele ei mi-a pătruns în sînge
 ca o mireasă — iată deci
 sîngele meu este un lăcaș în care
 toamna își poate face lucrul — am
 atins un frate
 și pielea mi s-a umplut de bube iată
 deci fratele meu are nevoie de mine
 — toate sînt rînduite după
 dorința ta încît aerul pe care-l respir
 poate fi sîgele unui copil
 pe care l-am ucis atingîndu-i nevîrsta.

DUMITRU NECȘEANU
 Botoșani

SCRISOARE LUI COȘBUC

Înainte de toate, visătorule din Năsăud
 află că tot ce-i în sufletul tău
 rămîne în întregime
 în sufletele noastre, în mulțime.
 Nu, n-am oprit în muncă nici
 un tablou cu plop drept pancardă.
 Misterul cel mare de-acasă
 hora ce nu va conțeni să ne-aprindă ochii
 și nu va înceta să ardă
 prin sîngele acelorași țărani și visători
 toate rămîn în grația neamului
 în starea de trecere în viitor.

Apoi, fiindcă florile tale
 nu le păstrăm în codificate ierbare
 trebuie să știi că pumnii noștri
 sînt cu adevărat
 cît munții de puternici.
 Și asta pentru că pămîntul sperat
 trăiește-n dreaptă luminare
 prin victorii și libertate
 nu prin sfeșnice.
 Și să mai știi că nu lipsim
 nici o clipă de la nici o nuntire
 a cuvintelor patriei veșnice.

ALEXANDRU ȘTEFAN
 Botoșani

PATRIEI

Despre patrie nu, nu se poate spune nicicînd
 „A fost odată ca niciodată o țară“
 Prin gura de rai rostit-am primul cuvînt
 Din limba română nu ne poate da nimeni afară!
 Nu s-a născut nimeni cu bomba atomică-n brațe
 Cum nici viitorul nu-i copilul din flori al disperării;
 Unirea există de la Burebista încoace,
 Deși hora ei a fost, pentru unii, un semn al mirării.
 Decebal, Mircea, Ștefan, Mihai, Bălcescu
 Nu sînt nasturi agățați de haina istoriei din
 întâmplare.
 Inima patriei a fost și horă de lacrimi și horă de
 tranșee —
 Cîte puțin, Dunărea și Carpații îi ducem în spate
 fiecare.
 Libertatea este darul nostru de-a fi oameni,
 Din sufletele noastre istoria nu poate fi dată afară!
 Cum să vorbim despre patrie ca despre o poveste
 Cînd ea este singurul adevăr în stare să ne doară

COSTEL ZAGAN
 Botoșani

TOAMNĂ MARAMUREȘEANĂ

Aprinde soarele-n țărână o viitoare sevă
și cerul se-nroșește a cîta oară!
iar grîul mă visează și-n absență
sub ploapa-i galbenă și dulce-amară...

la foc domol îmi coace maica pîinea
și tîmpla mi se zbate, și eu știu
că-n casa dintre dealurile dulci,
o femeie-așterne masa unui fiu.

La foc înalt se-adună fiii-n bătătură,
nepoți ai celor ce-au purtat și lemn și daltă...
din umbră se dezvăluie mai cald pridvorul:
să ne-așezăm și să cinăm cu ȚARA laolaltă!

GEORGE PAPP
Brașov

SUS PE TATRA

A căzut
un erou
a căzut fratele meu
sus pe Tatra;
cu dinții
înfipți în manta.
Zăpada adunată pe frunte
era un semn,
o privire
largă
căzuse cu ultimul cuvînt.
Eroul a căzut —
victoria plutea peste el
și-naînta spre noi;
deasupra

arcul de cer
flutura pace
pe pămînt.

MAHIN CIORANU
Brăila

CONTEMPORANI CU ISTORIA

diminețile și începuturile de veac
izbucnesc în șalopetele noastre albastre
numărate frumos
cu scrișnetul verde
al mașinilor unelte

descifram comunismul
din pulsul contemporan
al uzinelor

poeme nescrise
statornicesc în cele trei dimineați
ale pîinii
și doar istoria
știe să iasă din melacolia ceasornicelor de provincie
decapitată pe eșafodul
lucrurilor care se repetă

VIOREL CĂTA
București

CUM DEODATĂ

Septentrion, Septentrion
separă adevăr din zvon
și poveștește cum deodată
te-ai luminat peste zăpadă

Noi vom asculta cuminți
 lunecînd pe albe dale
 lăcrimate lung de prinți
 coborîți din cer la vale.
 În extaz vom pune fruntea
 peste ochiu-ți străveziu
 cînd vei fi nisip în setea
 adormiturului tîrziu.
 Și să urci, cîntul să fie
 drumul către veșnicie.
 Și să pleci, dar cînd să pleci
 pe lumina razei reci?

CONSTANTIN CERNICA
 București

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN

E țara-ntreagă prinsă-n sărbătoare
 Ca un alai venind din veac străbun,
 Om lîngă om și floare lîngă floare
 Sărbătorească Partidul Comunist Român.

De-am cutezat să-nvingem vitregia
 Ce-o hărăzise țării, gînd păgîn,
 E fiindcă-n douăzeci-și-unu-n România
 Se înființa Partidul Comunist Român!

Iar dacă azi poporul muncitor
 În vatra lui, pe muncă e stăpîn,
 E pentru că strateg conducător
 Avem Partidul Comunist Român!

Și-n viitor dacă visăm plenar
 Să înălțăm atîtea ce rămîn,
 E pentru că avem vizionar
 Partidul Comunist Român!

De-aceea-i țara-ntreagă-n sărbătoare
 Ca un alai venind din veac străbun,
 Uniți sub flamura-i conducătoare,
 Sărbătorim Partidul Comunist Român!

GEO CIOLCAN,
 București

INIMA TA ESTE UN MUNTE CIUDAT

Inima ta este un munte ciudat;
 Cînd plin de speranțe strig:
 — Mă iubești?
 Ecou-mi răspunde înecîndu-mă
 în veninul durerii:
 „Nu! ... nu! ... nu! ...”
 Cînd, pradă chinuitoarei îndoieli strig:
 — Mă vei iubi?
 Ecou-mi răspunde la infinit
 ucigător de rece:
 „Niciodată! ... niciodată! ... niciodată! ...”
 Cînd, cu sufletul pe buze întreg disperat:
 „De ce?”
 Se aude un vaer sfîșietor de trist
 apoi, muntele tace. ... tace. ... tace. ...

PETRE CORBEANU
 București

IMN

Imn scrisului — mîntuitorul.
 Imn meșterului de arat
 Păcate încununate de rod,
 De arat apa, stăpîna curată
 A trecerii puterii în plante,
 De arat reverența apei — lumina —.
 Imn însoritei pajiști a inimii
 Căutătoare de aur în spini.
 Imn scrisului — mîntuitorul.

LAURENȚIU CRISTESCU
 București

TATĂLUI MEU — COMUNISTUL

Vii fără umbră din pământul țării
Cuvinte de baladă te mai cern
Și-n mari oglinzi ce limpezesc memorii
te văd mereu ca pe-un copac etern.
Vii fără umbră cercetându-ți glia
iar pasul rău abia-l aud în gând
pe cer când înfrunzește ciocîrlia
și sîngele-ți se bucură-n pământ
Întinerești culcînd o doină
Pe așternut de gust de grîu
Pe miere în cuprins de țară
Pe har de inimă de rîu
Îți tragi la xerox nunțile prea pline
de dorul veșnic de pământ.
Prin ploaia jertfei de zimbri
Ești strămoșescul legămînt.

ION DIACONU
București

MARELE MERS

Cu inimi bărbate dăm glas bucuriei
fiindcă izbîndă aducem la marea sărbătoare;
cîtorînd am învățat că libertatea
e trudă adunată între hotarele țării,
am dăinuit astfel orașe și grădini
și oameni, care să le lase celor care vin.
Există în toate un crez
că mîine e mai mult ca azi
și-o luptă necurmată ne ține mereu treji, —
apărători ai erei noi, credința-n împlinire
și-n demnitate ni-e menirea,
de aceea spunem lumii întregi:
Pământul este al omului, cinstiți-l deci!
Soldați învingători, sărbătorim Conducătorul —
cel ce-a știut și știe rostul vremii

și chipul viitorului prevede, —
iată de ce —, brațul mai vajnic ca oricînd
înalță, mereu tînăr, stindardul luptei;
marșul acesta nicicînd nu sfîrșește
căci victoria nu e numai sărbătoare —
ci și un jurămînt: înainte!

GEO DOREANU
București

CÎNTEC PENTRU PACE

Simt piatra-n noi subțire cum desface
și carnea mi-i un corn de vînătoare
și cîntecul acesta despre pace
e-o pasăre de apă ce mă doare
și tata vine din săgeți și tace
și simt cuvîntul ca pe-un ciob de soare
și tata stă columnă-n tine, dace
să tînguie în ape caprioare;

și-n mine tata parcă-i un pămînt
pe care aspru îl ridic în mîini,
cioplesc cu tata vreme-ntr-un cuvînt
și ne simțim pămînt și mai români
și tulnic stă în munte ca să cînt
și se rotesc deasupra-ne fîntîni
și-n starea apei eu mă știu că sînt
ulciorul care vine din bătrîni;

și tata tace-n mine și-i săgeată
pe care-n arc o hotărî cîmpia,
simt lemn din munte cum în ape-mi cată
și îmi zidește spornic temelia
și tata-i lemn și piatra ce-mi arată
printr-un ulcior ce mi-l rotește glia
că singura-mi dorință-adevărată
e pacea ce nuntește-n România;
și tata mi-i, fără să știu cum trece,

fără să știu în tata cât rămîn,
 fîntîna și-n fîntînă apa rece
 prin care aburește-un dac bătrîn,
 deci versul nimeni nu o să mi-l plece,
 o să-i rămîn eu singurul stăpîn
 căci știu că pacea care-n noi petrece
 este Partidul Comunist Român.

ION DRĂGUȘANU
 București

MUNȚII CARPAȚI

o dîră de cenușă
 la care fac de strajă doi-trei zei
 înlocuiți la cîte o sută de ani
 de doi-trei feți-frumoși
 adică de niște feciori zdraveni
 de la munte
 care crapă oaia-n două de un vîrf de stîncă
 și-i sorb laptele direct din pîntec

sau poate
 o dîră de lumină
 ca un scurt schimb de priviri între ciobanul
 din Maramureș
 și cel din Vrancea
 pe lungimea de undă a visătorilor
 adormiți pe schele
 ca niște punți muzicale
 între egalele stele

sau poate A Nins
 și nimeni nu se mai întreabă de ce
 sau cum vede el ziua de mîine
 e destul că a nins
 și că ne recunoaștem sîngele la lumina zăpezii

VALERIU DRĂGUȘANU
 București

FRUNZE

Plîng scripetii fîntînilor de sînge
 Pentru un scurt popas al trecherilor
 Cuvintele se întrec
 Într-un joc al tăcerii
 Întoarcerea lor
 Evită de a fi întâmpinată
 Cu întrebări.

ROMAN DANILA
 București

CIND BLIND LUMINA CURGE

De cîte ori e primăvară
 Și Pace caldă pe pămînt
 Îmi iau din cer atît albastru
 Și smulg luminile din astru
 Să fac o pîine, s-o frămînt.
 De cîte ori e primăvară
 Și gerul dintre noi se frînge
 Mă duc să-mi văd părinții dragi
 Mai albi ca florile de fragi,
 Să-i răsădesc în sînge.
 De cîte ori e primăvară
 Și-i Mai, și-i muncă și iubire
 Mi-aștern în suflet roată-roată
 Copii dragi din lumea toată
 Și-i pun să toarcă timpu-n fire
 De cîte ori e primăvară.

PETRE GĂMAN
 București

ANIVERSARE

Poetul,
în clipele acestea sărbătoresc de rare,
patria pe de rost învățându-și,
simte cum lucrurile, laolaltă cu
oamenii,
se gândesc la anii-flacăra,
anii vieții Lui,
ca niște munți din care spre câmpii însetate
plecat-au riuri despletite.
El — inima prin care ne trimitem dragostea-n
lume.
Cu noi alături,
urcînd spre virful templului-timp,
întotdeauna El, omul la care, privind,
ne recunoaștem,
omul care privindu-ne, se recunoaște.

IOAN GHEORGHISOR
București

TESTAMENT

Eu mor pentru că Vorbesc:
— învață singur să-ți rostești numele
silabisindu-l cînd dai binețe,
drumetilor porniți pe lumină la
arat.

Eu mor pentru că Respir:
— aș fi vrut să te aud
scuturîndu-ți odihna la tîmple de plug,
cu cămașa aurită.
Dar nu uita că eu,
mor fiindcă Exist:
— ne-au pizmuit vecinii mereu.
Sîngele meu, înainte,
nu-l da înapoi;

Și din fulger fă stele.
Așa! încetează secerișul
grîului ucigător;
Căci nimeni, nimeni, nimeni,
nu uită
pintenul flămînd.
Ești ființa-mi, ce revine
mai luminoasă, spre
Sine!

ADRIANA GRIGORIU
București

TRIOLET

Lancrăm din lacrimi răsare
Cale și poartă deschisă
Marilor taine trimisă
Lancrăm din lacrimi răsare
Sămîntă, fruct și culoare
Ieșite din fund de fîntîni
Lancrăm din lacrimi răsare
Cale și poartă deschisă

VIVI IONAS
București

INIMA PATRIEI

Dacă aș putea veni în cuibul inimii tale
patrie,
ca ou sau pui abia născut
aș învăța zborul vertical
al păsării fugite din mine
și cerul de zboruri
l-aș aduna într-un curcubeu de stele

pentru maicile ce dorm
în pământul lăcrimat de ele.

Aș dura cîntecul din tulnicele dimineții
aș frămînta aluatul din vene
pentru mugurii ce vor
să se nască cu pene.
Dacă aș putea veni în cuibul inimii tale,
patrie,
ca ou sau pui abia născut
aș naște zborul
pentru fiecare început.

CONSTANTIN IONESCU
București

Lecție ad-hoc fiului meu
despre țară

Ție, născutule din pământ român
de atîția coți cafenii
îți pun mîna pe creștet
botezîndu-te-n numele soarelui;
din pletele somnului te-am dezlegat
și ridicat deasupra
cer să bei stele fără rușine,
să devii un șistar, în care
lapte de cuvinte va țîșni
pentru starea de om.
De Aici pleacă toate cursele existențiale
în fiecare zi a absolutului,
se taie șipci pentru
morile de vînt ale creierului
și începe din ce în ce
absența.

LUMINIȚA GHERMAN BALALĂU
București

LEGEA IERBII

Sălășluiesc în mine macii dragostei
Cuvintele mari, cuvintele mărunte
Lumina s-a revărsat peste ogor
Se oglindește spicul grîului
Primăvară e pretutindeni —
Neliniștite zumzete de albine
Chipuri senine de stele peste păduri
Cu patria merg spre porțile dorului
Domnule poet să facem cunoscută legea ierbii
Privighetoarea să ne cînte pe umăr
Gîndul ne ducă în covorul de stele.

ION MAGHIDAN
București

ÎN ZEFIRUL DE SEARA

Străbunii cresc în zefirul de seară
să ridă dimineața-n chip de flori,
sînt holde vii de grîu și de secară,
dureri ce-au sîngerat de mii de ori.

Au coborît străbunii-n maica glie
să încolțească-n spice și-n cuvînt...
Și-un vînt de dor dinspre străbuni adie
sub cerul lor căzut peste pământ!

IONEL PROTOPOPESCU
București

TRANSPARENȚE

Prin întortocheatele canale
privirea
și gîndul cu grijă
ascuns

în umezeala amiezii
lumina
delimitînd fructele
și căderea
fără greș;
încătușate-n
coaja translucidă
memoriile zăpezii.

DOINA DORU
București

Bace-n noapte prăvălit
Lasă-ți plînsul mai în jos
Să-l îndur și să-l cuprind
Cînd mă răstignesc pe os.
Priponindu-mă de-un creier
M-ai învins ori m-ai iubit?
Înapoi dacă m-alungi
Blînd mă vrei și sapi în mine
Dar mi-s căile prea lungi
Și-n năpastă cînd m-arunci
Curge piatra de pe mine

MARIANA STANCIU
București

CROMATISM

Îmi place să cred
Că pădurea n-ar fi pădure
Dacă verdele crud n-ar fi sortit
Gustului caprioarei...

Îmi place să cred
Că stelele n-ar fi stele
Dacă albul flăcărilor cu tăișe lucii n-ar fi izvorul
Din care se adapă poezii...

Îmi place să cred
Că cerul n-ar fi cer
Dacă albastrul înaltului n-ar servi drept tăbliță
Hieroglifelor închise de păsări...
Îmi place să cred
Că nisipul n-ar fi nisip
Dacă galbenul deșertului fără de fruntarii n-ar
chema

Mai aproape de noi soarele...
Îmi place să cred
Că omul n-ar fi OM
Dacă n-ar cunoaște culorile...

NICOLAE-LIVIU STANCIU
București

LUMINA PĂMINTULUI

Raza de soare am luat-o în mîini
Am privit-o și cînt
Lumina și căldura
Am vrut și puțin întuneric
Am dăruit lacrimi limpezi
Întunericului părăsit.

Le-am cunoscut
Lumină și întuneric
Fluviul uitării și creației.
Lumină mai multă
Viața trăită numai sub soare
Va fi numai lumină
Imnul creației înălțat în libertate
Va aduce numai lumină.
Omul în umbra căruia sîntem
Ne dă numai lumină.

DANIELA SANESCU
București

ULTIMA BALADĂ DESPRE MANOLE

Lăsați poetul să-și termine balada
au rămas cuvintele
pietre mari de singurătate

coloane de fluturi sînt mîinile mele
doar plînsul e-n lume zidit
Cineva își respiră vocalele sparte.

LUIZA LASTNIC STOICHIȚA
București

S-A RIDICAT

Ianul de secară e umbra lui.
Galbenă oră
galbenă rămîne
cînd galbenul iar în galben apune.
S-a ridicat,
mă lasă umbra lui să fiu,
mă pune destin să aleg,
mă lasă lan de secară să fiu
nestatornic pentru a rămîne întreg.

ION TEODORESCU
București

CÎNTEC PENTRU EFIGIA ȚĂRII

Îmi reazim auzul de cîntecul țării
De reavăn ogor ce-l trudește ființa,
Azi fruntea mi-i sprijin la țărmul mării
Iar umăru-mi calm îmi este credința.

Clătesc privirea-n verdele aprins
În sufletul țării cresc valuri de holde,

Cîntul din mine e galben cuprins
Un petec de cer, peste brazi, peste sonde.

Cunună brăzdată-n balade cu zimbrii
Pe fruntea-ți senină mereu înălțăm,
Se prinde în horă dulceața limbii
Și hora zidirii de plai o jucăm.

Țesem din ape dalbe comori
Zidire de eră și noi ctitorii
În pas cu gîndul tinde în zori
Destinul acestei dulci Românie.

Îmi reazim auzul de cîntul mănos
Pecetluit cu aur în steaua demnității,
Brațul mi-i sprijin de brad carpatin
Născut aici pentru efigia libertății.

MARIAN BURCEA VLAȘCEANU
București

RUGĂ DIN LANCRĂM

Legănare de ploaie printre frunzele
Noptii
Unde mă lași? E o singurătate-n dragoste
Și o strivire de apripi sub pași
Încît mi-e atît de frică și mi-e atît de frig!...
N-auzi Doamne cum prin cerurile goale
Dintr-un măr mușcat te strig?
Și înger căzut plîng între extaz și durere
Cînd singur pe munte în rugă,
Foșnetul etern
Au șoapta de codruță mă cere?

IOSIF CARAIMAN
Caraș-Severin

INTR-O NEMAIVĂZUTĂ MATURITATE

Mai aproape de fulger să fim —
inima deasupra patriei
este o țintă a dragostei.

Ne aparține floarea de cireș
și cât de mult iubim înrourarea
și lumina de primăvară
Când sîntem într-o nemaivăzută maturitate.

Mai aproape de fulger să fim —
prin maturitate se aude
privighetoarea cu aripi de grîu.

ALEXANDRU HĂLMAGEAN
Cluj-Napoca

POEM DE ZĂPADA

Zăpada ca un inorog mi-atinge glezna,
cuvinte-nsîngerate întinzînd pe-asfalt —
i-atît de albă-n ochii mei și bezna
și-acest decembrie rămas în șpalt.

I-atît de singur ochiul meu postum
și mîna ta ce-ar vrea să îl atingă
precum pe-un trup cu gîndul lui de fum
în care vin cuvintele să ningă.

NICOLAE BĂCIUȚ
Cluj-Napoca

60 DE TREPTE DE FOC

Din vis născut perezentul țării
rotind înalte fructe peste timp
ninge în partea dinspre noapte
cresc trandafirii fără ghimpi;

în palma generos întinsă
ard ramuri de neliniști dulci
și roua stelelor va naște
cîți Eminescu și cîți Neculci?

mîine Comuna e o lume
la marginea de dor și drum;
azi, fapta e un crin de aur
ce se-oglindește în parfum;

prin repetate împliniri,
ne-ajung aripile la soare
sub pleoapa lui ne limpezim —
acolo, nici un vis nu moare;

60 de trepte-au fost călitate
în foc și lacrimă de gînd —
e patria, de-acum, o sărbătoare
a sufletului nostru pe pămînt;

prin repetate împliniri,
ne-ajung aripile la soare
sub pleoapa lui ne limpezim —
acolo, nici un vis nu moare.

VALERIU PRUTEANU
Constanța

CIT AVEM UN TRECUT ȘI-O ACASĂ

Acasă sînt susurul crengii de apă zburdînd
răzlețită și-ntoarsă la matca primară altoi
Si-i șuierul coasei — suveică cu care își țes în
urzeala fîneții armură de sare;
Pe călcîiele grîului mă înalț pînă-n tainic zăpezile
temple de ploi
Ca firea prinosu-i de rod aromat în cămări, și în
crame, și-n poduri, și-n stupi să-și pogoare!

Sînt apoi pămîntul mustind de istoria scrisă cu
 sînge-n nesomnul atîtor eroi
 Și-n trupul meu caii baladelor taie cu rîvna
 copitei căușe stelare
 Și rănille mele deschise știu bine surîsul de mac
 înflorit în descîntec de rouă căzînd peste grîu și
 trifoi
 Cînd bunele-n simbăta morților dintr-un ulcior
 smălțuit și ornat ne îmbie să bem neuitare!

Și încă sînt cîntecul seara pe grui cînd flăcăul
 adușmănuș
 Ielele prinse-n ciulendreele lunii
 Și-n iureș mă prind și suspin și rămîn cu paharul
 strivit între dinți cînd n-a fost vreo iubire să fie
 Și-o aflu-n iubirea de țară cum vajnic făcură de-a
 pururi în viață sau moarte străbunii!
 Și mai sînt neclintita speranță pe care prea darnic
 mi-o toarnă în suflet pădurea lunie
 Că ziua de mîine va trece felină, departe de
 colții nefaști ai furtunii,
 C-atît cît avem un trecut și-o acasă aidoma
 codrilor mari de stejar și de brad vom intra-n
 veșnicie.

ION ROȘIORU
 Constanța

PATRIEI ROMANE

Frunzele arborate de pom
 ca fanioanele
 marelui pavoaz,
 izvorul luminii de seacă,
 frunzele rămîn
 nepătate de clorofilă — eu
 n-am, fără tine, identitate.

Întru cinstirea Ta înveșnicind
 timpul acesta, tras-am brazdă nouă
 patriei de suflet și gînd pe care
 ne-o dăruim uniți — Nouă!

ERICH KOTZBACHER
 Tîrgoviște

GRÎUL ...

Dincolo, în cealaltă cămară,
 există nemurirea
 prin sulilele grîului ...

La baza lui Istoria înalță
 Lumină de Luceafăr
 cu Tricolor ...

și grîul singerează
 a miere de țară ...

COSTICA DIN MIJNA
 Tîrgoviște

BUNĂ DIMINEAȚA PATRIE

Am învățat istoria cunoscîndu-ne ochii
 palmele, gîndul,
 am învățat istoria învățîndu-ne pacea,
 lumina, soarele întreg,
 Copile ce te naști acum,
 îți aud inima jucîndu-se în palmele mele,
 duc palmele la ochi,
 pleoapele tremură în dansurile albe,
 inima îți aud săpînd temelii,
 Nu ne odihnim niciodată întreg,
 pînă cînd floarea noastră de August

nu va fi pretutindeni,
muzică, rouă, pace,
flutură,

Triumful aparține firii,
și pacea aparține firii,
De veghe la țarmul patriei ne urmăam Președintele,
unde ne-au fost cetățile dacice
ne-am întemeiat patria,
sîntem cu toții acasă,
voi oameni de pretutindeni,
primiți-ne solia de pace
cuvîntul de pace,
mesajul de pace.

Bună dimineața patrie a mea,
frumoasă, tainică, nebănuita mea făptură
sveltă pe țărmuri de piatră,
răcoroasă în arbori.

ADINA MARINESCU
Filiași, Dolj

ȚIPĂT ALB

E casa noastră ca un țipăt alb —
muncită Mioriță între plîngeri,
plug regîndind, concentric, trandafirii
intoxicați cu anotimp de îngeri.
Mama ne mîngîie a sărbătoare
iar tata desenează împotrivirea unui dîmb.
Zîmbetul mamei schioapătă o vreme,
în ochii tatei somnul cade strîmb.
Cîmpia, frămîntată de spice și de maci,
își mută intriga-n hambare.
Împărații clorofilei înmuguresc,
întunericul e trimis la plîmbare.

IONEL NICA
Com. Ostroveni, jud. Dolj

CÎNTECUL DE LUT

Am să bat un timp din aripă
pasăre albă cu trupul de lut
săgetînd zbor scurt în
lumină
Cînd mi-oi istovi cîntecul
voi deveni tăcere
Răsări-voi în alt
început
repetînd cîntecul meu de lut?

NATALIA NALAIANU
Tîrgu-Jiu

ÎNTR-O SINGURĂ NEMURIRE

Întru bucuria patriei mamele cresc
vuietul lumii pe pămînt
îngreunate-n vitejia cetății.
Cine-i mai treaz în viforul speranței
ca soarele în arbori și în lanuri?
O dimineață cu strămoși în suflet ne cuprinde
liman și aur treaz al altei dimineți,
încît în ziua zorilor spre veșnicie
pe-același prag al țării urmașii se vor înălța
într-o singură nemurire.

VINATORU NICOLAE
Tîrgu-Jiu

LA VIDRA

Frunza prinde din nou culoare,
Stă în ram, în dulcea ei lumină,
Iancu cînd trece călare,
Nici o piatră nu-i era străină.

Roua se întinde peste coline.
Din fluier cîntec răsună,
La Vidra e liniște și bine,
Istoria în jurul ei ne-adună.

Iancu nu-i mai de văzut pe drum,
Cărarile-s de timp bătute,
Sînt arbori falnici și acum,
Izvoarele de-atîtea guri băute.

MIRON ȚIC
Iia, jud. Hunedoara

PLANETA CREDE-N OAMENI

Planeta încă geme sub talpa nedreptății,
Sînt două lumi opuse, dar viața este una
Și încă e alarmă la poarta libertății —
Zadarnic omul astăzi a dat mîna cu Luna...

Dar ce înseamnă pușca, dar ce înseamnă tunul,
Dar ce înseamnă-această învălmășeală-n noi,
De ce să fim o haită cînd am putea fi unul,
Un arbore de aur, de ce să fim noroi?

Planeta încă geme ca un Napoleon
Ce și-a pierdut credința pe-o palmă de trădare,
Planeta nu e, oameni, nu e un Babilon,
Planeta e o casă, un răsărit, o floare.

S-au măsurat hotare, s-au împărțit oceane,
Mai rău decît la piață s-au speculat idei,
Dar care e ideea — să-nfigem paravane
În liniștea planetei, în oxigenul ei?

Planeta încă geme sub talpa nedreptății
Căci încă e-n putere morișca nebuniei
și încă e alarmă la poarta libertății...
PLANETA CREDE-N OAMENI ȘI-N DRUMUL
OMENIEI.

CORNEL ARMEANU
Slobozia jud. Ialomița

CASA POMULUI

Între livezi
se deschide fereastră.
Un pom
striga un alt pom. Îi
spunea ceva despre noi. Casa
lor, a fiecăruia, era adînc așezată
de nu se putea vedea. Doar
Ei locuiau în ea. Casă obișnuită.
Tot era pe din afară
ne prevenea că interiorul
e altfel.
Venea raza de lună
și pomul îi propunea un prunc. Alerga
raza de lună
și naștea pe un deal
pe un cîmp.
Se zvonise între noi, între cei
care voiam să cunoaștem
că în casa unui pom se poate intra.

NICOLAE SIRIUS
Slobozia jud. Ialomița

FLACĂRA PARTIDULUI

Iată am început să cunoaștem și
Nașterea codrului cu liniștea lui

Spre care tind zările:
Una albastră, alta galbenă și alta roșie
și pe mai departe să împărțim izvoarele
Născute din dragostea lor pentru patrie,
Fruet pentru care noi într-o continuă ardere
Ne logodim inima cu ploile de raze ale viitorului,

Iată cum a ajuns a fi nădejde, veghe și scut
Lăsînd să ne treacă prin suflet creșterea arborilor
Avînd rădăcinile înfipite într-un August,

Iată cum am ajuns a împărți cîntecele
Purtînd în ele culori de durată ale destinului
Și cum în înălțarea noastră avem echilibrul flăcării
Izvorîta din setea dreptății într-un Mai.

DUMITRU GRIGORAȘ
Iași

DOR

vino umbră vino gînd
prin adîncuri luminînd

de-oi fi piatră să-mi găsesc
loc de sine stătător
și din inimă de piatră
să curg apă de izvor

să cînt patria să curg
rîu de munte și de mare
ca un murmur peste timp
să m-adăp tot din izvoare

rîu să curg să curg iubire
în albastra nesfîrșire.

ION BORODA
Iași

ȘI DACĂ ROȘU

Eu, cel al griului și al brazilor,
din tată, pîine și din mamă, vis,
mi-am măcinat cuvintele
ca să nu vă doară cerul gurii
cînd mestecați silabele-nflorite
ale acestui timp ce-și naște
atîta soare mai departe,
eu am văzut atîtea încît am
și timp și liniște ca să-mi fiți frați.
Macin și eu la moara care doare,
la moara voastră, cea știută-n gînd,
și nu voi măcina mai negru, nici mai alb
decît cei de dinainte sau cei care așteaptă
și dacă roșu este sacul în care-mi pun făina
înseamnă că e bine și oamenii mă cheamă
să pun pe masa lor din inimă o pîine din lumină.

ȘTEFAN CAMARAȘU
Maramureș

ȚĂRANI

Să recunoaștem, de țărani e lipsă
Ca de o ușă cu zăvor deschis
Cît pe pămînt mai cade o eclipsă
Și plugurile ne-nsoțesc în vis

Cine-a dormit într-un vulcan de boabe
Vă va iubi ca pe părinții lui
Deși în trup vă mai mușcăm cu scoabe
Ținîndu-vă doar socluri la statui

Și pentru arme voi doar aveți arme
Saci cu griu nepămîntesc de sfinți
Dați falcii morii zilnic să îi sfarme
Spre piramida pîinilor fierbinți

Pe fața voastră de mai cade palma
Din partea unui venetic incult
Voi să-i umpleți timpanul cu sudalma
Pe care ca pe-o muzică-o ascult

De vă mai scoatem de la rînd să ierte
Retina voastră cît un lan de grîu
Căci truda știe lumea să o certe
Și limbii noastre cum să-i pună frîu

Se mai întîmplă să se strice lanul
Sub riul spumegos și prea trufaș
Scandalizați că scoateți și voi banul
Să cumpărați o pîine din oraș

Noi toți uităm că-aveți și voi necazuri
Un prunc bolnav sau cîte nu mai sînt
Se vor schimba sub roți multe macazuri
Dar voi rămîneți veșnic pe pămînt

Căci fără pîine nu se poate merge
Nici chiar la balul orbilor mascați
Sudoarea voastră lanul doar o șterge
Părinți ai mei ca cerul de curați.

VASILE MORAR
Maramureș

LUMINA DINSPRE HOLDE

Nu-i casă mai casă ca patria din noi
Ce o purtăm de-a pururi în faptă și cuvinte
Printre oglinzi de grîne ne răsfirăm în ploi
Cum se prelinge vatra mereu în oseminte.

Lumina dinspre holde ne trage în părinți
Ca piatra grea de moară ce ne mai face pîine
Alcătuirea noastră din rădăcini fierbinți
Ne-așează-n veghea caselor de birne.

GHEORGHE PĂRJA
Maramureș

ODATĂ AM SĂ-ȚI VORBESC

Astfel purtîndu-ne existența
respirîndu-ți cuvintele, frumusețea ta trecătoare,
odată am să-ți vorbesc despre zilele
cînd n-ai să mai vii
la prima bătaie bubuitoare de inimă
despre clipele cînd nimic nu mai miră,
nimic să îți taie pentru o clipă răsufletul,
astfel purtîndu-ne
ziua aceasta din petice colorate, gata mereu
să încropim o nouă corabie.

ION DUMBRAVA
Tg. Mureș

BRÂNCUȘIANĂ

Coloana lui Brîncuși
Este trupul unei femei
Înmulțit cu înaltul
În care privirea descoperă
Mîinile celui care a fost de față
La facerea lumii
Și cioplind cu trudă chipul istoriei
A descoperit
Infinitul.

ION CĂRNU
Neamț

LANCRĂM, LANCRĂM

lui Lucian Blaga

Lancrăm, Lancrăm spintecat pe prund
„La curțile dorului” pașii tăi se ascund
Ca pe un descîntec pe sub pleoape
Chipul tău pe-o piatră stă să sape.

Lancrăm, Lancrăm cer închis
 C-un mormînt străpuns de vis
 Cu un chip rănit de mare
 Stai închis pe sărutări de altare.
 Lancrăm, Lancrăm drum de piatră
 Un poet în cale mi se arată
 Pe sub umbre lung lăsate
 Îi zăresc lumina în cetate.

MIHAI C. CONSTANTIN
 Tg. Neamț

ISTORIA MEA NEINVENTATĂ

Istoria mea cu multe păsări nu interesează
 aproape pe nimeni, oamenii cuminți — se zice
 — nu pot
 să poarte istoria pe umeri mulți mă confundă
 desigur
 cu un vânzător de baloane, cu un șef de autogară
 căruia i-au plecat toate autobuzele și
 singur
 mătură cu privirea peronul în locul femeii de
 serviciu
 care visează-ntr-un colț cât de fericiți o fi arătînd
 măturătorii Sca'lei din Milano bazaconia asta se
 cheamă
 ty20 necunoscuți de la volan sînt unici oameni
 din galaxia motoarelor cu aprindere prin scînteie
 prin compresie cu aprindere printr-un zîmbet
 istoria mea cu multe păsări
 nu interesează nu e rentabilă are atîtea erori
 condamnabile
 încît va fi desigur nevoie să inventați alta mai
 acătării
 la o adică.

NICOLAE SAVA
 Tg. Neamț

GLASUL SINGELUI

Așa de mult au nins
 ceasornicele peste sînge
 încît
 am adormit
 cu inima pe brațe.
 Au înghețat imaginile
 pe meninge
 și-n arbori
 și în oameni
 viața-și tropotește nechezatul
 Ne înălțăm
 înmugurind
 deasupra lumii
 iar Burebista — migratoare silabă
 ce știe-nțelesul rotirii
 și-al veșnicei rădăcini
 trece acum
 pe deasupra Pontului-Euxin...
 ... Numai sîngele are
 drumuri
 cu porți vorbitoare...

ANA ANTON
 Șimleu Silvaniei jud. Sălaj

patria este un copac
 peste care s-au întins păsările
 patria este un pămînt
 peste care s-au întins păsările
 patria este o apă
 peste care s-au întins păsările
 patria este un grîu
 peste care s-au întins păsările
 patria este o poezie
 peste care s-au întins păsările
 patria este o stea
 peste care s-au întins păsările

patria este un obraz
 peste care s-au întins păsările
 patria este o noapte de dragoste
 peste care s-au întins păsările
 patria este un somn
 peste care s-au întins păsările
 patria este
 pasărea care știe toate lucrurile
 acestea,
 copii !

BRĂDAȚAN DUMITRU
 Suceava

FLAMURI MOLDAVE

Floarea cireșului
 Topită-n altare
 de chiar mâna voievodului

vibrația albastrului
 șterge de praf meteoric
 mantaua de bronz
 a învingătorului

mestecenii trag verticale
 linii drepte

iau foc bărbile
 falșilor înțelepți

binecuvântarea părintelui
 se întoarce în fiu
 cititorind adevărul

LIVIU POPESCU
 Suceava

PARTIDUL

Părinte ne ești astăzi și imn peste drapel
 cu buzele în soare scăldate de milenii
 Partidul este țara și marea e un țel
 Un comunist ce urcă cu tâmpla spre decenii.

El răsădește-n suflet iubirea unui vis
 Cu libertate scrie pe-o inimă fierbinte
 A țării demnitate ce duce spre un ins,
 Un curcubeu se naște care ne e părinte.

Și ne cîrmește mersul sub tricolorul steag
 Adus dintre istorii cu seva în țărîină,
 Un imn al libertății e-n apa de hotar,
 Călăuzind partidul cu fruntea în lumină.

DRAGOMIR DICA
 Alexandria

DECOR

Sfîntă fie lumina
 sunetul ei risipindu-se-n rouă
 o, turme de miei,
 pașteți umbra, neveșnica umbră
 și pe urmele voastre
 să plouă, să plouă...

GHÎȚĂ IULIANA
 Alexandria

INTOARCETE-N ETERNITATE

Lui Lucian Blaga, la Lancrăm

Întors în sat lîngă stămoși,
 Chemare-a blîndului izvor,

cu șipotu-i-ce-a mai rămas,
El încă-i flacăra-n răzor.

Deși-n pământ s-a reîntors
Prin ce-și luase din pământ,
Lumina cosmică din El,
Nestinsă va dura-n cuvânt.

Urcuș în lujeri de garoafe
Sau coborîre de pe stele,
Prin mistuirea lui din vorbe
El harfă ni-i la vremuri grele.

Iar trecerea prin veacul său,
E Nova ce mai arde-n Lancrăm,
Legîndu-și veacul de strămoși,
Ca și de brazda ce-o lucrăm.

Lumina cosmică din El,
Nestinsă va trăi-n cuvânt,
Deși-n pământ s-a reîntors,
Prin ce-și luase din pământ.

ION MANOLESCU
Alexandria

MIRELE LUMINII

Aici la țarm
Lumina
Curge în vitralii oarbă
Pe aripa de dor
Vine măiastra să-ți soarbă
Pacea din marele somn.

Visez cu tîmpla
Răstignită-n șipot de izvor
Nemîngîiat de stea
De dincblo de țarm
Doar Tu
Mai veghezi la creșterea mea

Vin păsări,
Cîrduri, cîrduri
Luminii dau tîrcoale
Doar eu te mai apăr
Și tăcut mă zidesc în cuvînt
La picioarele tale.

Tresar
Și te zăresc prin zbaterea de gene
Oh, Mire, lumina ta . . .
M-a săgetat, un dor de Lancrăm
Precum văzduhul
Un zbor neîntrerupt de sînzien.

DUMITRU BUȚOI
Timișoara

COLINELE PATRIEI

Astfel să simți bucuria:
atît cît în veghe de sine
plăpînd și bolnav de-adiere
rămîne de-a pururi cuvîntul.
Mierca e slobodă-n graiuri;
ci numai un zbor de albine
ne-aduce pe aripi lumina
ca roua ce-o elatină vîntul.

Iată pe munte ard fructe
nimbate de-o sacră iubire:
aceasta să fie porunca

ce-n flacăra ei te-nveșmîntă . . .
Iată cum crinii se cheamă
duios pe sub cerul subțire
și-n ceasul acesta de taină
colinele patriei cîntă . . .

GEO GALETARU
Igrîș jud. Timiș

PATRIEI

În geana ta, o, patrie blajină
Vin ca însetatul cerb către izvor
Și ochii mei nu știu altă lumină
Mai pură decît cea din tricolor

Genunchiul meu se-afundă-n nobil lut
Sfințit cu lacrimi, omenie și sudoare
De două mii cincizeci de ani ca într-un sărut
Descătușînd luminile-n izvoare

La rădăcina ta codor pios
Măicuță bună de sînge și nemoarte
Să-ți pun pe răni vechi fluier de os
Trecute-n vămi solare printr-o carte

Cad ploi de nuferi pe timpul tău mănos
În care-i fructul dorului ivit;
Mă dăruî pămîntește și frumos
Sub cerul țării veșnic înflorit.

NICOLAE ROȘIANU
Timișoara

POEM POLITIC

Libertatea nu-i un abuz
un alcool . . .
Trăiește prin tine însuți
cu revoluția de azi!

Celui ce muncește
ridic
statui de cuvinte.
Celui ce poartă pe umeri
neliniștea.

Revoluția se-ntipărește o dată în minte
și-n suflet pentru totdeauna.

MARIUS ȘIRBU
Timișoara

ÎN AȘTEPTAREA LUI BLAGA

Înțelepciunea satului e o cîmpie
Spunea tata.
Roata timpului naște pentru ficcare o cîmpie
Prin care sîngele curge neauzit de aproape
Sau neatis de departe
Cînd, sub tălpi, fără a trezi durerea coacerii,
Mortii noștri se joacă de-a vremea.
Înțelepciunea satului e o cîmpie,
Spunea tata.
Privindu-mă drept, ca după ploaie.

Seara, cînd amintirile trec în păsări gonite
Și dorul risipește luna spre întuneric
A-nțelege satul înseamnă a-l pierde
Imaginea lui fiind un tren în mișcare
E-o lege-a răbdării în starea de veghe
Cînd fără ceremonie țăranul înjunghie noaptea
(Privire de dimensiune a deprinderii
Ca un cîntar pentru vremea neunsă)
A-nțelege cumpăna din ochii țăranului
Înseamnă a-i risipi depărtarea ce-l apropie de noi,
Statornici năvălitori
Spre verticala lucrurilor simple.

Acum, cînd tremur la gîndul
Că voi începe să respir
Mă gîndesc la tine, Lucian Blaga,
Ca la un steag, fluturînd prin destin,
din toate părțile, deodată.

GEORGE TERZIU
Timișoara

N-are importanță anotimpul
sînt tînăr, doamne
coșul pieptului
îmi freamătă a năduf
scot capul prin rosturile porții
și tata-mi bate-n geam
și lung tușește
să-mi poată spune / totul
într-un cuvînt:
„Băiete! . . .“

GEORGE PREOTEASA
Rm. Vilcea

ANOTIMP

cîmpul este treaptă rece de lansare
unghiuri ascuțite se topesc în zare
aripi — curcubeu sensuri migratorii
alte cîmpuri poartă nume de prigorii

lacrima din iarbă arse-i de osîndă
pe sub cetini gheare se întrec la pîndă
cerbii își înalță nările spre stele
vînătorii-și cată puștile-n rastele

strajă stă țăranul peste arătură
și cu podul palmei dă o semnătură
resfirînd semințe — drumuri de hotare;
peste rîu și munte el este mai rare

între stîlpii casei fiul său așteaptă
zîna din poveste — cea mai înțeleptă
să-i aducă-n cuget anotimp de-amiază
răsărit din steaua care se visează

ION TALMACIU
Rm. Vilcea

COMUNICĂRI

SECVENȚE DE PORTRET

Sînt unul care l-am cunoscut pe Blaga încă din tinerețe, l-am cunoscut bine și am avut cu el o seamă de relații care au durat pînă în momentul cel trist al dispariției lui. Pe această linie voi evoca personalitatea lui Lucian Blaga, a poetului, filosofului, dramaturgului și, totodată, a omului. Primele mele cunoștințe despre Blaga datează din 1927. Atunci am cunoscut pe unii din foștii lui colegi de la teologia din Sibiu, care mi-au vorbit cu multă însuflețire despre Lulu, cum i se zicea în intimitate. Pentru mine însă era maestrul Blaga, domnul Blaga, mai apoi profesorul Blaga. Începînd de atunci și pînă am avut fericitul prilej de a-l cunoaște personal la Cluj, în anul 1939 în casa profesorului Chinezu, a urmat o serie întreagă de lecturi care m-au familiarizat complet cu opera lui, în special cu cea poetică și cu cea dramatică. Din opera poetică, prima poezie, care m-a impresionat profund și care mi-a făcut mare plăcere, a fost *Gorunul*. Apoi am avut pe parcurs marea emoție și satisfacție de a asista la drama sa, *Avram Iancu*. Despre această dramă s-a scris mult, s-a scris tumultuos, s-a scris frumos, dar am impresia că cea mai frumoasă evocare cu caracter patriotic și romantic este cea pe care a făcut-o Blaga și mi-aduc aminte de prima scenă cu care începea spectacolul, cînd apare dintr-o dată, ca dintr-un adînc de pădure, ca dintr-un copac, chipul fermecător al lui Avram Iancu. Și atunci am auzit acea evocare de neuitat: „În pădurea lui Ion/Toate păsările dorm/Nu-mai una n-are somn/ Cată să se facă om“.

Vă închipuiți ce emoție am trăit în acele clipe!

Apoi, în toamna anului 1939, l-am cunoscut personal la Cluj. Era prieten foarte bun cu unul din conjudețenii mei, cu profesorul și criticul Ion Chinezu. În casa lui l-am cunoscut și de atunci au rămas ani și ani de legături. Am asistat la Cluj, în acea perioadă, la lecția inaugurală a cursului său de filosofie. Parcă văd și astăzi, era oarecum adunat tot Clujul acolo, erau de față scriitorii Ion Agârbiceanu, Victor Papilian, profesori de la Universitate, mi-amintesc foarte bine de Iuliu Hașeganu, de Ion Lupaș, o mulțime de studenți precum și un mare devotat a lui Blaga, poetul Grigore Popa. În fața acestei adunări Blaga și-a rostit lecția sa inaugurală. Desigur, Blaga nu era un orator, nu cultiva genul, poate că nici nu-l aprecia, dar pentru această lecție și-a ales un text pe care l-a citit clar, răspicat, l-a citit emoționat, pentru că toată lumea de astăzi venise, să asiste într-adevăr la o nouă deschidere în învățămîntul filosofic românesc.

Au urmat apoi legăturile fixate în timp la Cluj, la București, legături care au ținut pînă la sfîrșit. Din aceste legături evoc cîteva momente. Unul este cel în legătură cu prima conferință rostită de Blaga la București. Deși fusese ales membru al Academiei Române, deși era profesor la Universitate, Blaga nu vorbise încă la București. Atunci m-am dus la el la Sibiu, l-am rugat să ne vorbească despre spiritualitatea românească, cu alte cuvinte, despre filosofia românească. Și astfel Blaga, cu acest subiect, a debutat în fața publicului bucureștean. Dar atunci erau unele dificultăți, pe atunci orice conferință care era rostită trebuia prezentată biroului cenzurii, care trebuia să scrie „Bun de difuzat”. Așa s-a întîmplat și cu conferința lui Blaga. M-am dus cu un mic text rezumat, dar șeful cenzurii zise: „Nu, nu, trebuie să vedem textul, cine știe ce spune Blaga

acolo”. L-am scris, i-am telefonat și mi-a răspuns printr-o scrisoare foarte frumoasă: „Dragul meu, eu nu pot ține conferințe conformiste, dar țin conferințe românești. Fă tot posibilul să scoți textul așa cum l-am scris”. Într-adevăr, așa s-a întîmplat, și Blaga și-a ținut conferința așa cum a scris-o el. În program figurau și cîteva lecturi rostite de mari poeți ai timpului: Minulescu, Phillippide, Arghezi, Stamatiad și alții, precum și o sumă de poezii ale lui pe care urmau să le recite actorii. În legătură cu aceasta l-am rugat pe Blaga să-mi indice el însuși care poezii socotește că sînt potrivite pentru a fi citite cu asemenea ocazie. Și atunci mi-a scris o scrisoare pe care o menționez în legătură cu poeziile recomandate de el. Mai întîi, poeziile pe care Blaga le-a dorit erau: *Întoarcere*, *Septembrie*, *Biblică*, *Asfințit marin*, *Cîntăreț bolnav*. Apoi mi-a mărturisit teama lui: Dragă Netea, nu cumva să fie declamate poeziile mele, fiindcă știu că actorii au acest prost obicei. Poezia mea e o poezie de o altă substanță, ea trebuie pur și simplu citită, citită așa cum se citește un lucru pentru care ai o anumită evlavie, și nu spusă cu gesticulații dramatice sau tragice”. Mi-a plăcut foarte mult această mărturisire a lui Lucian Blaga — și e una din puținele mărturisiri scrise ale sale cu privire la operele pe care și le-a preferat din registrul poetic. Apoi, în legătură cu conferința, cum Blaga vorbea pentru prima oară în București, evident că a fost atîta lume încît cele 2200 locuri ale sălii Ateneului au fost umplute pînă la ultimul și, pe culoare, la uși, mai asista lume care nu putuse intra. Și Blaga a vorbit domol, liniștit, așa cum îl știam, a vorbit despre spiritualitatea românească.

Îmi amintesc că mi-a trimis o dată 7 poezii, pe care le-am publicat în revista „Vremea”, unde eram redactor în acea vreme și, totodată, un studiu care a apărut mai tîrziu într-o lucrare:

„Gîndirea românească în Transilvania secolului al XVIII-lea”, unde s-a ocupat, cu mijloace proprii de investigare, de Școala Ardeleană, făcînd din acest studiu cea mai frumoasă și în același timp, cea mai realistă prezentare a lui Samuil Micu Clain. În Samuil Micu Clain a văzut un mare filosof și istoric român și, totodată, o personalitate menită să deschidă noi perspective culturii românești. Această bucată a fost publicată în numărul de la 1 decembrie 1943, cînd se împlineau 25 de ani de la Unirea Transilvaniei, studiul său fiind unul din cele mai frumoase contribuții la aprecierea rolului cultural pe care l-au jucat ardelenii în cultura românească.

În 1956, într-o vreme tulbură în răsăritul Europei, Lucian Blaga a fost propus pentru Premiul Nobel. E normal ca, fiind cel mai mare premiu al lumii, toate popoarele să tinjească să îl obțină. Premiul se acordă de către Senat la propunerea a diverși scriitori europeni, dar Lucian Blaga în acel moment era oarecum la index. Fusese scos în 1948 din Universitate, fusese scos de la Academie și lucra atunci la Cluj, la Universitate ca documentarist științific. Acolo, într-o cămăruță, ani de zile a extras din presa germană transilvăneană materiale cu privire la istoria românilor. Probabil ași auzit de acest lucru, a fost la București o oarecare agitație în această direcție, Blaga era propus pentru Premiul Nobel și noi l-am scos de la Universitate, de la Academie, nu-i mai tîpărisem nimic, nu mai colabora nicaieri. El fusese propus de scriitori de frunte ai Europei, dar nu întotdeauna decid aprecierile literare; mai decid aprecieri și de altă natură. Și datorită acestor aprecieri de altă natură, Premiul Nobel n-a mai fost acordat compatriotului nostru.

Blaga împlinise cu un an înainte 60 de ani și i-am organizat o masă cu un grup de prieteni, scriitori: Vladimir Streinu, Șerban Cioculescu și

alții, la care Blaga, deși nu avea obiceiul să vorbească mult în societate, ne-a făcut o expunere asupra condițiilor în care nu i-a fost decernat Premiul Nobel. Acest lucru merită să fie cunoscut, deoarece noi ne luptăm de mulți ani pentru înaltul premiu. L-a dorit și a luptat pentru el Rebreanu, Arghezi, Victor Eftimiu, Zaharia Stancu, totuși pînă acum nu am avut satisfacția obținerii lui decît prin acel profesor medic român care este în S.U.A. și care l-a luat acum cîțiva ani.

Premiul Nobel nu-l au nici ungurii, deși au încercat cu o sumă întreagă de scriitori, dar sperăm că și pentru noi și pentru ei va veni un moment în care cei ce vor decerna premiul își vor aduce aminte și de popoarele din această parte a lumii.

Lucian Blaga reprezintă în gîndirea românească o culme inegalată, e singurul român care a creat un sistem filosofic. Maiorescu a fost un mare profesor de filosofie, dar ca profesor el a știut prezenta în condiții maxime filosofia lui Kant, Hegel și a altora, dar nu a creat un sistem filosofic. La fel Petre Negulescu, Ion Petrovici, toți distinși profesori de filosofie, dar nu filosofi în sine. Blaga este primul nostru filosof care a creat un sistem cu privire la toate problemele lumii, începînd de la substanța ei și pînă la finalitatea acesteia. Prin această filosofie, încă nu suficient de înțeleasă și apreciată, Blaga și-a cucerit un loc care va crește din ce în ce mai mult în viitor.

Din cărțile sale de filosofie mă opresc doar asupra uneia, despre care se amintește mereu: *Spațiul mioritic*. Nimeni n-a dat civilizației rurale românești, nimeni n-a dat spiritului nostru popular o prezentare mai categorică, mai fascinantă și mai concludentă decît Lucian Blaga. Cine vrea să vadă cum s-a dezvoltat cultura în această viziune, va putea vedea acolo ce idei avea Blaga despre casele românești, săsești, despre înrîurirea dintre cele

două stiluri și, totodată, va putea să vadă modul cum Blaga aprecia această creație românească. Totdeauna Blaga a fost legat de sat, de satul românesc, de aceea discursul său de la Academie a fost un elogiu adus satului românesc, pe care nimeni nu l-a făcut pînă la el. În acest elogiu, ca și în multe poezii, Lancrămul joacă un rol principal. Lancrămul, cu toate elementele lui. Poate vă amintiți această poezie:

„La Lancrăm, sub un răzor
Rămas-a veșnic un izvor“

Am fost foarte mișcat și emoționat cînd am văzut venind la acest festival copii ai scrisului din Satu Mare, profesori, învățători din Bucovina, de la Iași și din alte părți, chemați aici numai de dragostea și admirația pentru marele poet. Că o fac profesorii, că o fac scriitorii sau criticii literari, e de la sine înțeles pentru dînsii, e o preocupare oarecum profesională, dar ca să vezi oameni atît de modești venind de la Satu Mare, din Rădăuți sau de la Iași, chemați numai și numai de dragostea pentru Blaga e și extraordinar și firesc în același timp, deoarece Blaga e un poet care a pătruns adînc în conștiința poporului nostru, continuînd o tradiție de cea mai înaltă esență care pleacă de la Eminescu.

Blaga e poetul care, mai mult ca alții, va crește în viitor, fiindcă el nu este numai al Lancrămului, nu este nici numai al Sebeșului, el este al țării întregi, al Europei.

VASILE NETEA

BLAGA DRAMATURGUL

... Creația unui artist, a unui gînditor, poet, dramaturg cum a fost Blaga, nu poate fi arbitrar separată în poezie, dramaturgie, filosofie, ci trebuie privită într-o unitate, unitate care, pentru cel care parcurge tot acest spațiu de gîndire și de simțire, care este spațiul lui Blaga, sare clar în ochi respectivului. În concepția autorului trilogiilor, atît arta cît și mitul aduc structuri determinate stilistic, ultimul aducînd în plus și calitatea de a se înscrie printre primele manifestări ale unei culturi. Rezultă de-aici implicit valoarea maximă pe care o dobîndește acea întrupare artistică, acea operă care, chiar din momentul genezei, înglobează forme mistice, cu mare rezonanță stilistică. Satul își structurează o modalitate de contact cu realitatea pe un plan prin excelență mitic, determinat stilistic fără alterări. Așadar, pentru cultura noastră, orientarea spre miturile poporului ar da posibilitatea relevării nemijlocite a specificului stilistic, ar facilita deci apropierea la modul maxim posibil de planul fenomenelor originare. Ni se dezvăluie astfel pregnant resorturile ultimelor piese ale lui Blaga, piese în care a apelat la mituri și legende, ori a trecut pe plan mitic, printr-un proces de subtilă suprimare situații concret istorice, intenționînd a releva esențe specifice. Teatrul său se afirmă ca o încercare de relevare a existenței românești în coordonate proprii, fiind deci pe deplin explicabile aparent redusele sale aderențe la concret. Dar o asemenea tentativă excepțională nu putea veni decît din partea unor personalități cu o structură aparte, bine definită

prin termenul *homo artisticus*, avînd ca atare reflexul într-un teatru artistic. Cercetînd sub acest unghi piesa *Meşterul Manole* constatăm că miticul, magicul şi chiar ocultul se întîlnesc în sfera unui timp mitic românesc, pentru a releva prin transfigurarea cunoscutei legende, nu atît drama făuritorului de frumuseţi, cît modalitatea existenţială în ale cărei limite s-au putut dezvolta faptele. Distilarea acţiunii şi a personajelor se efectuează la modul proxim pînă la sublimarea lor în aceeaşi unică substanţă. Am putea spune în termenii lui Blaga că piesele sale aduc personaje mitice româneşti, figuri originale. Stiheanul, ultimul stadiu al artei, după Blaga, depăşeşte individualizarea sau generalizarea, astfel încît sîntem în faţa elementarului, iar atracţia spre pitoresc şi ornamentică se exercită numai pe această bază. Personajele pieselor lui Blaga sînt asemeni chipurilor din pictura bisericească bizantină şi românească, hieratice şi lipsite de carnaţie, reprezentînd ceva şi nu reprezentîndu-se pe sine. Această triplă indeterminare de loc, timp şi caracterologică şi ca una din consecinţe, disoluţia în anonim, trebuie raportate pe de o parte la faptul că, aflat în preistorie, satul trăieşte în cadrele mitului şi pe de altă parte la actul de retragere al românilor din istorie în existenţa organică atemporală, retragere care trebuie înţeleasă şi ca o alunecare de pe planul obiectiv conştient, pe cel subiectiv alegoric simţit ca propriu, specific, immanent organic. De aceea, realitatea însăşi în care trăiesc personajele e mitic-magică. Nu trebuie uitat, de asemenea, faptul că structura de daimonium a personajelor principale se manifestă în condiţiile unei puternice investiţii mitice, ele plasîndu-se consecvent sub semnul fatalităţii şi al dramaticului, iar acest factum care veghează asupra destinului este determinat adînc stilistic. Anton Pann de pildă, trăieşte şi se stinge sub zodii dramatice pătrunse de o subtilă tristeţe metafizică, a cărei explicaţie nu rezidă de-

cît în tot mai pronunţata ieşire dintr-un timp mitic. Este impasul istoriei, aşa cum îl vedea Blaga.

Să mai punctăm cîteva lucruri prin prisma celor spuse pînă aici despre încă două piese ale lui Blaga: *Avram Iancu* şi *Anton Pann*. Vreau neapărat să vorbesc despre *Avram Iancu*, nu fiindcă este una din piesele de vîrf şi despre care se discută, ale lui Blaga, dar în primul rînd fiindcă ne aflăm la Sebeş, ne aflăm în împrejurimile Albei Iulia. Nici în aceste piese nu înregistrăm o abdicare de la a-dîncile convingeri ale lui Blaga, cele despre care am vorbit. În volumul „Spaţiul mioritic”, dar şi aiurea, e dezvoltată teza conform căreia poporul român, pentru salvarea fiinţei sale, ori de cîte ori actele istorice îi deveneau ostile, se retrăgea într-o existenţă organică atemporală, necontingentă, suspendată... Ori, alături de alte cîteva perioade, anul 1848, timpul de desfăşurare a acţiunii piesei *Avram Iancu*, ar marca o nouă tendinţă de reîntregire în istorie, în masă, a românilor. Omul devine pe deplin conştient de existenţa sa în planul realităţilor imediate, ale concretului istoric, îl acceptă ca atare şi se supune comandamentelor sale. În mod necesar piesa se derulează în condiţii de deplină obiectivitate, rezultatul fiind un text dramatic, realist de reconstituire. Revoluţia, moment de reîntregire în istorie, nu mai putea fi tratată cu mijloacele mitului şi ale legendei. De aceea, scenele au loc într-o cîrciumă la marginea Abrudului, într-o sală la Sibiu unde se ţine şedinţa comitetului naţional român, într-o şură lîngă Cluj, într-un sat lîngă Abrud, la Cîmpeni, în Vidra de Sus. Totul este consistent, plin de viaţă. Personajele trăiesc, iar limbajul este cel cotidian. Se trăieşte efectiv în realitate, în concret, în istorie. Este momentul acţiunii şi o spune chiar Iancu: „Legende sînt morminte. Eu nu sînt încă la capătul drumului. Unde prind o legendă o calc şi-o deschid ca un mormînt, să iasă din ea căpitanul cel viu, cu moartea pre moarte călcînd”. Iancu, şi

deci, poporul, părăseau o ipostază a modului lor existențial, cea organic atemporală sub presiunea istoriei. Prin revoluție, semnele stilisticului se imprimaseră în istorie, li se creaseră un vad. Înfrângerea nu putea fi absolută, ci temporară. Iar pentru a se împiedica dizolvarea specificului, pierderea esențelor în condițiile în care existența în istorie devenea amenințătoare, se impunea o nouă retragere în organic. Spune tot Iancu: „Eu mă duc unde stăpânește fiara și tăcerea. Aici am fost pasăre și m-am făcut om. Acum mă duc iar în pădure, mă duc în pădure, să mă schimb. Muma pădurii, muma noastră, acum mă fac iar pasăre, acum mă fac pasăre.” Implicit apare perspectiva unei alte reveniri în istorie. Citat: „Să vie alții peste 10 ani, peste 20, peste 100 de ani, să vie alții cu sutele, cu miile, cu miile de mii, s-o facă ei împărăția noastră”. Mișcarea existențială se face efectiv într-un spațiu mioritic ondulat, alternând momentele de încredere cu cele de depresiune, de certitudine cu cele de incertitudine, dar veșnic depășindu-se obstacolele din cale, mereu și mereu. Aceleași esențe le surprinde în ultimă instanță și „Anton Pann”. Credem că această piesă nu trebuie înțeleasă ca relevând drama creatorului mistuit de-o unică și nubilă patimă. Dacă o vom introduce ca și pe „Avram Iancu” într-un sistem de relații precise, vom constata aceeași intenție de a pătrunde în substrat. Spuneam mai sus că anul 1848 marca din punct de vedere al lui Blaga o violentă reintrare a românilor în istorie. Cu începere din prima jumătate a veacului al XIX-lea, prin apariția mediului urban și a civilizației citadine, începuse un lent, dar implacabil, proces de ieșire din existența organică, din timpul demonic și al mitului. În marile urbe apăreau tot mai pregnant semnele unui sfârșit de veac. Acesta e timpul și locul unde se consumă drama lui Anton Pann, drama celui care simte invazia astilisticului, o dramă a adâncilor incompatibilități și nu întâmplător

purtătorul acestei drame e Anton Pann, cel cu maxim acces la spiritualitatea poporului. Piesa e învăluită într-o imensă undă dramatică, cu adânci rezonanțe, poate asemeni *Crailor de Curte Veche*. Ea nu are nimic spectaculos, desfășurarea e monotona, lineară. Chiar poezia replicii e de multe ori aproximativă. Totul se consumă la nivelul de idee simțită, într-o zonă de mari obscurități. Teatrul artistic triumfă și-n această ultimă piesă a lui Lucian Blaga.

MIRCEA BRAGA

LUCIAN BLAGA — PERSONAJ ÎN ROMANUL CONTEMPORAN

Poate fi geniul personaj de roman? Întrebarea a frământat conștiința literară românească în perioada interbelică și a fost suscitată de apariția trilogiei românești *Romanul lui Eminescu* de Cezar Petrescu. Recenzind cartea, G. Călinescu contestă posibilitatea romanului de a înfățișa viața unei mari personalități (a geniului). În dialogul polemic, Cezar Petrescu a adus o observație care, oricum, trebuie luată în considerație și anume că viața geniului este, în cel puțin o latură a ei, asimilabilă tuturor celorlalți oameni. Genialitatea nu exclude umanitatea, ci o implică, deci un roman al acesteia din urmă poate lumina un crâmp de din cealaltă, dacă nu o poate reconstitui în întregime (cf. Cezar Petrescu, *Romanul lui Eminescu*, E.P.L., 1968, vol. III, p. 342). Prozatorul are dreptate, atunci când geniul apare ca personaj principal. Când el este un personaj episodic (secundar), manifestările lui de viață sînt înrîurite de mecanismul social al epocii.

Într-o serie de romane consacrate „obsedantului deceniu” (Marin Preda, *Cel mai iubit dintre pămînteni*, Ion Lăncrănjan, *Caloianul*, Ion Marin, *Pe malul Styxului*), Lucian Blaga apare ca un personaj episodic, nuanțînd și conturînd climatul cultural și literar al epocii. Este în afară de orice îndoială că Blaga — poetul și filosoful — nu se suprapune exact peste imaginea personajului literar Blaga, lucru care nu s-a înțeles la apariția cărților menționate, determinînd observații neavenite. Blaga personajul — este după expresia unui

teoretician al romanului, E. M. Forster un „homo fictus” adică un personaj de roman, creat și din memorialistică și din datele istoriei literare dar și, mai ales, din temperamentul artistic al roman-cierului.

În romanele menționate, Lucian Blaga este evocat în ultima parte a vieții sale, cea mai dramatică prin avataruri biografice și în consecință pretabilă la metamorfozare epică. De altminteri numai în romanul lui Marin Preda apare ca personaj propriu-zis, în celelalte două el este nu evocat ci mai ales invocată, dar o notă comună a acestor cărți este că Blaga reprezintă un punct de referință în destinul celorlalte personaje ale cărții. Victor Petrini, eroul lui Marin Preda este un filosof în devenire, își începe cariera ca asistent al autorului *Trilogiei culturii*. Nu este un admirator fanatic al profesorului, dar cînd acesta este îndepărtat în mod brutal de la catedră și, osîndit discreditații sau indiferenței, Victor Petrini se simte dator să intervină în numele demnității culturii. Demnitatea culturii și respectul pentru libertatea de gândire îi impun să facă pentru prima dată o vizită Profesorului, într-o vreme cînd acesta era ocolit de foștii colaboratori sau admiratori. Dialogul Blaga — Petrini propune o imagine mai puțin știută a scriitorului: un Blaga resemnat, retras în intimitatea căminului și a familiei, îngrijorat dacă va suporta izolarea, singurătatea. Dialogul este întretăiat de remarcabile detalii portretistice: „Chipul marelui poet nu exprima însă nici regret, nici amărăciune și mi se păru că niciodată nu-l văzusem atît de senin și de spiritualizat... Chipul poetului era frumos, de o albeață de statuie îndelung șlefuită de impulsurile luminoase ale vieții sale interioare, în care mărimea nasului nu mai avea importanță, buzele subțiri nu mai ex-primau ascuțimea rea a celor cu o astfel de conformație a gurii și bărbiei...”

Caloianul, romanul lui Ion Lăncrănjan consacră lui Blaga un întreg capitol: *Printre stele*. *Caloianul* este „o epopee a modificărilor a unor evadări de nestăvilit” — cum spune personajul principal al cărții, scriitorul Alexandru Ghețea, prezență umană și culturală conjuncturală și cameleonică. Capitolul *Printre stele* este un dialog despre destinul tragic al culturii române, pentru că „noi am avut *luceferi*, *stele* care au căzut și s-au pulverizat în spațiu”. Dialogul este construit antitetic prin confruntarea opiniilor a două personaje: Alexandru Ghețea — reprezentând mentalitatea anilor 50—60 și *tînărul poet*, animat de idealurile politice, sociale și culturale prefigurate de Congresul al IX-lea al Partidului. Dialogul este de fapt un rechizitoriu, pe care tînărul poet îl face lui Alexandru Ghețea, scriitorul cu funcții de răspundere într-o anumită perioadă. Așa apare invocarea lui Blaga, ca o victimă a dogmatismului cultural. Singurătatea și izolarea în care trăiește poetul pot sugera asociații cu paginile lui Marin Preda, dar dialogul evocator este aici mai complex, stăruiind asupra împrejurărilor înmormântării lui Blaga, evocate de tînărul poet. Cuprins de remușcări, Alexandru Ghețea va face mai multe călătorii la Lăncrăm la mormîntul poetului, căci pînă atunci nu fusese, confirmînd pri convorbiri cu oamenii satului „despre domnul Lucian”, opiniile tînărului confrate. Dialogul este construit de asemenea antitetic; într-o vreme cînd Blaga era scos din manuale, tînărul poet, elev pe atunci la unul din liceele clujene și, un prieten de-al său copiază versuri de Blaga, pătrunși, de frumusețea și profunzimea lor: „... Eu eram la școală, îi spunea tînărul încet, fără a se gîndi că îl împovăra cu niște fapte și cu niște impresii de care n-avea să mai scape niciodată — eram la o oră de dirigenție sau aveam o ședință de uteme, așa ceva, cînd a venit cineva și mi-a spus că a

murit Blaga... „Cum?!“ am făcut eu ca un prost. „Așa cum ți-am spus, a murit Blaga!... Am ieșit după el, nu mi-am cerut voie de la nimeni și nici nu m-am dus la școală, de era să fiu eliminat!... Am vrut să-l vedem, eu și cu prietenul acesta al meu, dar nu s-a putut și-atunci ne-am dus acasă la mine — stăteam la gazdă, cu mîncarea din desagi, cum stăteau vechii învățăcei — și ne-am apucat să-i citim versurile, c-aveam un volum întreg acasă, trascriș de mine...“

Vlad Marina, personajul lui Ion Maxim din romanul *Pe malul Styxului* are în parte trăsăturile lui Victor Petrini și în parte ale *tînărului poet* din *Caloianul*. Elev eminent prin anii '50, el are norocul moștenirii unei biblioteci cu cărți fundamentale de filosofie și literatură. De acum citește cu pasiune și se hotărăște să urmeze filosofia. Pentru o lucrare de seminar, în care informația vastă și temeinica documentare se împleteau cu suplețea și mobilitatea gîndirii, este aspru sancționat de profesor pentru atitudinea sa „retrogradă și reacționară”. Dacă deziluzia intelectuală încercată este asemănătoare cu a lui Victor Petrini, celelalte coordonate biografice ale personajului amintesc de *tînărul poet* din romanul lui Ion Lăncrănjan. Se hotărăște ca împreună cu prietenul său Big să facă o călătorie la Cluj, pentru a-l întîlni pe Lucian Blaga: „Pentru noi Blaga nu era numai poetul și gînditorul din care știam pe dinafară numeroase poeme și fragmente, ci, după cele aflate, un erou vrednic de venerație. Comparația cu Socrate nu mi se părea exagerată. Deși sînt preveniți că în situația lui („scos de la catedră, cu statutul de academician anulat, fără să poată publica nimic original, doar traduceri”), nu poate fi bucurios de vizita unor necunoscuți ale căror intenții nu le cunoaște, cei doi tineri intelectuali descind în Cluj și primul lor drum a fost la biblioteca unde lucrase Blaga „între cărțile

aduse de la Blaj". Aflînd că s-a pensionat în 1959, încearcă o vizită acasă. „Atunci a ieșit o doamnă care ne-a spus fără să ne întrebe pe cine căutăm că poetul este bolnav și internat într-o clinică." Cei doi îl văd la clinică, pe patul de suferință, și imaginea lui Blaga, capătă ca în romanul lui Marin Preda, lăniile unui portret, cu sugestii venite din opera filosofului: „L-am recunoscut pe poet după fotografiile văzute prin cărți. Avea cunoscuta-i înfățișare distinsă, umbrită doar de suferință. Numai ochii i-au rămas aceiași plini de lumină, pătrunzători, acei ochi ce-au scrutat atîtea orizonturi, privirile acelea ce au văzut dincolo de fața lucrurilor, miezul lor incandescent, ochii mari și ageri dar blînzi, porțile unui suflet ce au cuprins atîtea gînduri necuprinse și-au pătruns atîtea zări nepătrunse." Ca și romanul lui Ion Lăncrănjan, romanul *Pe malul Styxului* tinde spre formula „romanului documentar". În *Caloianul* sînt reproduse scrisori din corespondența poetului, în romanul lui Ion Maxim se reproduc fragmente din presa literară a epocii: necroloage, *Cronica optimistului* consacrată de Călinescu autorului *Poemelor luminii*. Citarea este urmată de comentariul sever al personajului: „Publicarea cîtorva rînduri despre Blaga în acel moment, a fost fără îndoială un act de curaj pe care numai Călinescu și l-a permis. Arghezi n-a făcut-o și nici alți scriitori din epocă. Poate mai tîrziu notațiile vor fi judecate cu asprime, fiind prea mici pentru un poet atît de mare, dar în anul dispariției sale se pare că nu se putea mai mult".

Nu avem un roman despre Blaga — avem romane care, evocînd perioada 50—60, îl prezintă pe Blaga, ca un destin reprezentativ pentru optica culturală viciată de dogmatism a epocii. Pînă la transpunerea lui Eminescu în pagini de roman (Lovinescu, *Mite*, *Bălăuca*; Cezar Petrescu, *Romanul lui Eminescu*) au trebuit să treacă aproape patru

decenii de la moarte. Blaga va fi receptat de către romanul actual, romanul politic mai ales, nici la două decenii de la stingerea sa; iar unele pagini de roman documentar, alăturîndu-se „efigiilor documentare" realizate de Bazil Gruia sînt pîrtii deschise pentru viitorul monograf.

ION BUZAȘI

PROFESORUL LUCIAN BLAGA

— EVOCARE —

Acesta este profesorul Lucian Blaga (spun verbul la prezent pentru că Lucian Blaga este nemuritor, a ieșit de mult din coordonatele obișnuite ale existenței).

Această vagă amintire paradisiacă era prezentă întotdeauna cu „el”. Era de-ajuns să înceapă a ține cursul de filozofie, ca să nu mai bată vântul, să nu mai bată ploaia, să nu mai fie toamnă, iarnă, să dispară zidurile, iar sala de curs, de seminar, să fie numai un plai pe o gură de rai, înalt, deschis, pe o coamă verde de munte unde înfloreau idei, pasiuni, cunoștințe.

Prin ceața anilor îi aud pașii rari cu care se apropia de sala de curs, îi văd fața gravă, zîmbetul acela lăuntric blagian, ochii lui plini de lumină, acei ochi care au scrutat atîtea orizonturi, acei ochi care au văzut dincolo de fața lucrurilor.

Nu era un orator, ca și alții, dar ceea ce spunea, era atît de adînc, de pătrunzător încît ne tăia pur și simplu răsufarea; stăteam cu creionul în mînă și-i sorbeam gîndurile.

În anii de efervescență ai tinereții, în anii de căutare, de întrebări, în anii celei mai fertile receptivități, în anii cînd setea de a ști, de a pătrunde în profunzime Universul plin de semnificații, de învățăminte, al valorilor acumulate prin veacuri de omenire, un univers plin încă de mistere (ființă așa-i tinerețea) să ai profesor pe un titan al filozofiei, al poeziei — *e foarte mult*. Cred că ne-ar fi trebuit la toți cei ce i-am audiat cursurile, seminariile, zeci de ani să consultăm biblioteci, să

facem sute de fișe, pentru a culege informații, cunoștințe, pe care El ni le dădea într-o oră. El însuși ardea neistovit pentru o cunoaștere multilaterală, pentru că Lucian Blaga a fost și profesor universitar de biologie, de fizică, etică, sociologie, psihologie, muzică, pictură, arhitectură și atomică. El ne-a transmis și nouă această pătimașă sete de cercetare. „E bine să știți cît mai mult despre tot și despre voi înșivă” — convorbiri interioare. Ne-a avansat încredere în eforturile proprii și asta e foarte mult tinînd seama că acel profesor era Lucian Blaga. Ne încuraja — „părerea dumnilor care e?” Voia să-ți vadă gîndurile în exercițiul funcțiunii. Ne-a învățat nu filozofie, ci să filozofăm.

Cu fiecare curs ne-a călăuzit drumul spre descifrarea frumosului în muzică, poezie, pictură, arhitectură etc. Elementele demonstrative erau concrete, sau, în termenii de azi, o legătură a teoriei cu practica vieții se înjgheba atît de armonios încît ne simțeam ca în fața unei opere de artă.

„În muzică — arăta Lucian Blaga — orizonturile spațiale nu sînt unul și același” și apoi urmau zeci de exemple concrete. Ascultați un cîntec alpin cu acel duh vînjos, înalt, teluric, zgronțuros ca stîncă și pur ca și gheața, — ascultați un cîntec argentinian — o melancolie fierbinte a cărnii stîrnită solar — orizontul spațial.”

„Ascultați o doină de-a noastră cîntată nu de o domnișoară din oraș ci de o băciță care zeci de ani a urcat munții și a cutreierat văile. Ea se exprimă în melancolia unui suflet ce suie și coboară pe un plan ondulat indefinit, dorul unui suflet care vrea să treacă dealul ca obstacol al sorții în care întotdeauna va avea de trecut un deal și încă un deal. Un orizont spațial ce se simte organic și inseparabil solidar cu sufletul nostru.

Mereu satul românesc era prezent în cursurile profesorului nostru de filozofie, cu viața lui zilnică, concretă, cu viziunile, cu concepțiile lui. Să așezi

cimiturile născute în sat, create de țărănul român alături de cele mai autentice metafore valeriene, e mult, și chiar să arăți superioritatea lor.

Într-un remember — Blaga, un poet contemporan arată dorința marelui filosof „de-a fi lăsat în natura lea primitivă a unor pruni”. Prunii aceștia mi-au evocat o amintire din copilărie a profesorului. O relatez: — O fetiță, prietenă de joacă a poetului, se cățara prin prunii cimitirului, crescui din morminte. Spunea, sărind, că ar vrea să știe ce gust au morții și încerca prunele. Când mușca dintr-o prună amară, spunea că mortul de la rădăcină a fost un om rău. Când mușca dintr-o prună dulce, zicea că mortul de la rădăcină a fost om bun. Sînt sentimente și vedenii nealterate de nici un act al rațiunii și de nici o cosmologie învățată și acceptată de-a gata. E omul din sat pe care nici un filosof nu l-a cunoscut în suprema lui intimitate. Și cite nu s-ar putea spune.

Opera lui Lucian Blaga, ca o mină bogată, oferă mereu cercetătorului neobosit aurul neprețuit al gândirii lui. Întocmai ca un munte cu vârful în nori, el oferă spectatorului curios priveliști noi, care încîntă ochiul și farmecă sufletul. El poate, ca și Horățiu, să spună:

— Am ridicat un monument mai durabil decît urma și mai înalt decît piramidele. Urcăți-vă la el, poate e greu, dar osteneala vă va fi răsplătită.”

ELENA MOLDOVAN
Blaj

AMINTIRI DESPRE LUCIAN BLAGA

În familia noastră Bena-Cărpinișianu, ramură colaterală din familia Blaga, se păstrează o pioasă și plină de admirație amintire a marelui nostru poet și filosof Lucian Blaga. Și este interesant că datele acestei amintiri sînt în majoritatea lor din anii copilăriei și adolescenței poetului, atunci cînd încă nu pășise, prin gîndirea și opera sa, pe una din culmile culturii românești. Cu toate acestea, crîmpeiele de viață păstrate în mintea rudelor sînt, pe alocuri, scînteieri ale unei personalități în devenire.

Din epoca în care Lucian, fiul preotului Isidor Blaga din Lancrăm, era elev la școala germană din Sebeș, mi-au povestit verii săi primari: învățătorul Romul Bena din Pian, regretata profesoară universitară Victoria Medean-Bena din Cluj și mama mea Silvia Cărpinișianu-Bena multe secvențe, unele încrustate de propria lui mină în paginile nemuritoare ale „Hronicului și cîntecului vîrstelor”, operă din păcate necontinuată cu mărturii de jurnal din anii maturității și ai cristalizării vastei creații filosofice și poetice.

În timpul școlii locuia în cadrul romantic din vecinătatea parcului și a Turnului studentului, în „cvartir” la Pulek-neni, văduva unui ofițer austriac, pe Sicularum gasse, astăzi str. Traian 2. Încă de atunci, în jurul vîrstei de 10 ani, cu contururi nedefinite ale personalității sale, se manifesta înclinația de gînditor. În locul jocului de-a indienii al prietenilor săi, Lucian iubea mai mult singurătatea, tovărășia cărților, le urmărea sburdălniciile, însă trăia mai mult o viață interioară.

Cînd, în vara anului 1904, fiind la verii săi din Pianul de Jos, a fost pus în fața fonografului adus de la Berlin de tînărul compozitor Augustin Bena, „mașină de vorbit” menționată pe aceste meleaguri, și întrebat ce spune de invenția aceea minunată, după cîteva clipe de reținere, copilul de 9 ani a răspuns: „păi, zău, nu știu ce să zic.”

Tot în acea perioadă, se asfaltase primul trotuar din orașul Sebeș, în centru, începînd din colțul străzii Traian, prin fața clădirii fostului sfat rațional, azi Școala generală nr. 3. Pînă nu apucase să se întărească asfaltul, Lucian, din întâmplare, ori pentru a se convinge dacă este uscat, a călcat pe proaspătul trotuar, rămînîndu-i imprimată urma gheței. Mult timp după această, aparent banală, întâmplare, copiii trecînd pe acolo arătau: „uite călcîiul lui Lulu Blaga”. Această urmă materială, cu trecerea anilor, s-a șters, s-a transformat în amprentă spirituală neștearsă atît pe meleagurile copilăriei cît și ale întregii țări.

Despre prima întîlnire cu Lucian Blaga, tatăl meu Silviu Cărpinișianu profesor pensionar, fost director de liceu în Sebeș, își amintește: „În vara anului 1913, după terminarea clasei a 6-a liceală, mă afluam într-o mare dilemă. Direcțiunea Liceului din Sibiu mă eliminase împreună cu Andrei Oțetea — viitorul academician — pentru că înființasem o revistă literară a elevilor români „Izvorul”, revistă ce susținea drepturile noastre naționale (faptul a fost consemnat în revista „Noi” a studenților români din Cluj). Pentru a continua liceul, părinții intenționau să mă înscrie într-un oraș mai apropiat, după cum le permiteau resursele materiale. În acele momente, iată că intervine un fapt important pentru mine: prima întîlnire cu Lucian Blaga, a cărui familie, după moartea tatălui său, se mutase din Lancrăm în Sebeș pe strada Suseni nr. 1, actualmente str. Gaterului. După ce i-am mărturisit păsul meu, Blaga — elev în ultima clasă a Liceu-

lui român din Brașov, m-a sfătuit să merg acolo, vorbindu-mi elogios despre profesorii distinși, autori de manuale și diverse publicații, cum erau: Aurel Ciorteș, Tit Liviu Blaga, Iosif Blaga, dr. Al. Bogdan, Axente Banciu, Virgil Onișiu, Gheoghe Dima.”

Prin acel sfat Lucian Blaga a avut o influență hotărîtoare în continuarea studiilor liceale ale tatălui meu. În septembrie, cînd așteptam trenul de Brașov în gara Vinu de Jos, au aflat vestea despre tragicul accident aviatic suferit de Aurel Vlaicu.

La liceul din Brașov, tatăl meu a avut ocazia să-l cunoască mai îndeaproape pe Lucian Blaga, care de acum se remarcă în cadrul ședințelor societății de lectură a elevilor, prin referate filosofice, prin intervenții critice care denotau o adîncă pătrundere a lucrurilor, bazate pe bogate cunoștințe din filosofia veche și contemporană.

În vara anului 1917, s-au întîlnit în arinii Scheșului, fiecare cu cărți în mînă, Blaga cu opere filosofice, tatăl meu cu publicații literare de Creangă și Sandu Aldea. Văzîndu-i pasiunea pentru lectură, Lucian — student la Universitatea din Viena —, l-a sfătuit să se îndrepte spre filosofie, să înceapă cu Vasile Conta. Îi argumenta că filosofia deschide orizonturi largi formării unei concepții juste despre viață și despre lume, pentru înțelegerea operelor literare și științifice. Mai tîrziu a regretat că nu i-a urmat și acest sfat, se îndreptase spre facultatea de litere — latină și română. Dintr-o întîlnire ulterioară, tata își amintește despre o discuție în legătură cu traducerea cît mai apropiată de sensul ei, a expresiei „lacrime rerum” (esență a lucrurilor).

O întîmplare mărunță, petrecută în anul 1918 la Măgura Pianului în Munții Sebeșului, unde Lucian Blaga, împreună cu rude și prieteni a stat cîteva săptămîni, i-a oglindit, ca în atîtea rînduri, sufletul cald, caracterul curat. Într-o zi, în drum spre stîna de unde își aprovizionea că-

mara, le-a ieșit în cale o căprioară. Vărul său, Filu Bena, fiind cu pușca sub braț, a voit s-o folosească, dar privirea lui Lucian exprima atita admirație și blîndețe, încît l-a determinat să lase arma în jos.

Dorul și dragostea de meleagurile românești răzbate din întreaga lui operă, dar și din toate manifestările vieții sale. Mătușa mea Vichi, verișoară și cea mai bună prietenă a familiei Blaga, era cu ei în anul 1930 în Elveția, unde Lucian era atașat de presă la Berna. Într-o zi l-a întrebat dacă este satisfăcut de frumusețea peisajului elvețian, renumit în toată lumea. Cu ochii și sufletul plini de amintirea locurilor naturale, i-a răspuns prompt „nici pe departe ca la Măgura Pianului”. Nostalgia plaiurilor copilăriei și glasul patriei iubite îl atrăgeau cu fire nevăzute dar trainice, indiferent de locurile pe care l-au purtat pașii în marea sa trecere pe acest pămînt.

RADU CĂRPINȘIANU

IMAGINI DIN FESTIVAL — 1981

FOTOCOPII

foto: Gh. Vintan

166

167

Ca nu stănesc corola de minuni a lumii...

Ca nu stănesc corola de minuni a lumii
 Și nu acit
 Cu mișcări tainice, ce înădănc
 În calca mea
 În flori, în ochi, pe baze ori norocite...

Lăsați altora
 Sugravii vraje Hoptenarului acru
 În adăncimi de tălmăci,
 Dar eu,

Eu ce lăsați mea spornic e lumii taină
 Și stănescu cam cu taină stănescu - lăsa-
 Me născuturaci, ci înădănc
 Mărește și mai tare taină năpți,
 Aici, în bogățiile și în tălmăci
 Că largi flori de stăncă năpți
 Și tot taină năpți
 În stăncă și năpți și mai năpți
 Sub taină năpți...

Că eu și năpți —
 Și flori și ochi și baze și năpți...

Lucian Blaga

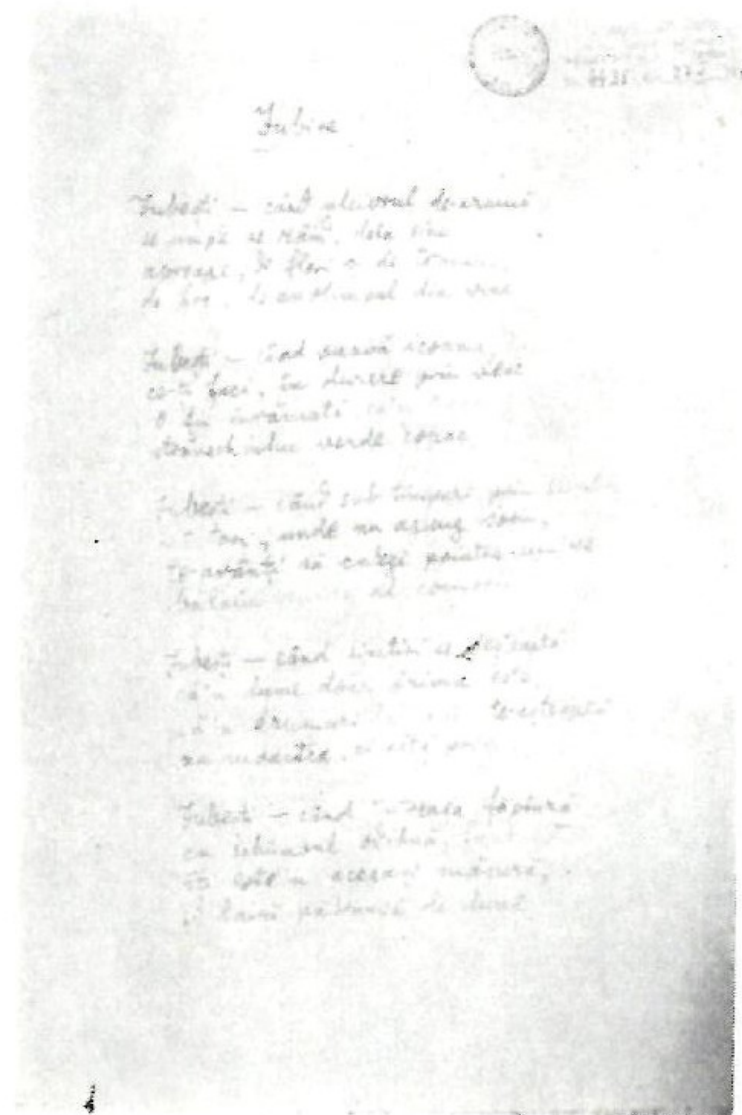

Clinton

Pentru a nu în viața fizică, vrem să
 în libertate ne exprimăm și noi în viața.
 Nu aș vrea să pare că în viața, dar ca să
 putem să ne putem exprima și în viața.

Chien-min, le bon, le bon, le bon, le bon;
Chien-min, le bon, le bon, le bon, le bon;
Chien-min, le bon, le bon, le bon, le bon;
Chien-min, le bon, le bon, le bon, le bon;

Les tableaux de la vie et des autres problèmes
de la nature humaine, en fait, les plus beaux
et les plus intéressants, mais pour nous, -
les seuls à voir, se sont vus par hasard.

CUPRINS

Căldura unui argument	5
Început de biografie	6
Gînd pentru durată	7
Bucuria unei împliniri	9
Expoziție comemorativă	11
<i>Premiul festivalului de poezie „Lucian Blaga“</i>	
Nelu Stanciu — Constanța	13—18
<i>Premiul I</i>	
George L. Nimigeanu	19—24
<i>Premiul II</i>	
Gheorghe Dăncilă — Alba Iulia	25—27
<i>Premiul III</i>	
George Vulturescu — Satu Mare	28—31
<i>Mențiune I</i>	
Ion Dragomir — Constanța	32—35
<i>Mențiune II</i>	
Sorin Roșca — Bacău	36—38
<i>Mențiune III</i>	
Ioan Vasiliu — Orăștie	39—40
<i>Premiul revistei „România literară“</i>	
Mihai Băncu — București	41—43
<i>Premiul revistei „Luceafărul“</i>	
Marin Lupșanu — Călărași	44—46
<i>Premiul revistei „Transilvania“</i>	
Ioan Evu — Hunedoara	47—49
<i>Premiul revistei „Tribuna“</i>	
A. Emilia Poenaru — Sibiu	50—52
<i>Premiul ziarului „Unirea“</i>	
Nicolae Nicoară — Baia de Arieș	53—55
<i>Premiul U.T.C. — Alba</i>	
Dumitru Mălin — Alba Iulia	56—58

<i>Premiul U.T.C. — Alba</i>	
Ana Virtei — Negru Vodă	59—60
<i>Premiul U.T.C. — Sebeș</i>	
Elena Plămadă — Alba Iulia	61—63
<i>Premiul Consiliului județean al sindicatelor Alba</i>	
Ștefan Bratosin — Călărași	64—66
<i>Premiul Căminului cultural — Lancrăm</i>	
Ion Minzulescu — Brașov	67—68
<i>Premiul Consiliului orașenesc al sindicatelor Sebeș</i>	
Valeriu M. Sivan — Sebeș	69—70
Instantanee de suflet despre festival	71—73
Versuri	74—139
<i>Comunicări</i>	
Secvențe de portret	141—146
Blaga dramaturgul	147—151
Lucian Blaga — personaj în romanul contemporan	152—157
Profesorul Lucian Blaga — evocare	158—160
Amintiri despre Lucian Blaga	161—164
Imagini din festival — 1981 (fotocopii)	165—178

Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Sibiu

Festivalul de poezie „Lucian Blaga”, cu toate componentele lui, probează pe viu adevărul epocii noastre privind dimensiunile în care se împlinește, la noi, conștiința poeziei mari, adevărate. Caci, firește, admirabilă a fost însăși inițiativa merituosilor organizatori, pentru care laudele cele mai entuziaste nu ar fi exagerate, de a iniția, susține și desfășura manifestări de asemenea amploare și ținută chiar pe locurile unde poetul a văzut, mai întâi, corola de minuni a lumii și unde l-au purtat primii pași. Concursul de creație poetică, desfășurat sub semnul înalt al poeziei lui Lucian Blaga, a întrunit, încă de la prima ediție, un număr de talente mai mult decât promițătoare, investindu-le cu o speranță și cu un gir care conțin în sine metalul cel mai nobil al celei mai elevate tradiții a poeziei române. Sesiunea de comunicări s-a constituit într-un for exegetic de ținută, reușind să polarizeze, în jurul ascuțitei problematice a operei lui Lucian Blaga, atenția unui auditoriu captivat nu numai de sincerul atașament față de o mare creație, dar și de interesantul spectacol al ideilor. După cum, suite de manifestări comemorative și acte pioase, dedicate poetului, au impins, cu necesarul accent de participare sufletească, un întreg, rotunjit omagiu care a fost adus, prin Lucian Blaga, geniului poetic românesc, inepuizabililor resurse de creație vitate ale poporului nostru. Dar, poate, din toate momentele neuitatului festival, mai impresionant și mai semnificativ rămâne acela pe care organizatorii l-au numit, cu modestie, concurs de interpretare a poeziei lui Lucian Blaga dar care, în realitate, a fost format conștiința marei noastre poezii în exercițiul ei larg, adevărat și real. Căci ce poate fi mai emoționant și mai elocvent înțelegătoare pentru puterea de penetrare a înaltului act liric decât sirul aprins, fără număr al acelor admirabili și anonimi tineri de poezie, de toate virtuțile și profesii, dar toți trăitori întru poezie, care s-au perindat, atâtea ceasuri, pe primumoarea scenă a Casei de cultură din Sebeș? Au răsunat, aici, în zeci de intonații și nuanțe, cuvintele poetului, supășoarea lui șoptă convertită în poezie. Era, de fapt, șopta liricului esențial care unea, sub semnul unei trăiri în gândul înalt, nu numai pe auditori și recitatori, dar o întreagă dimensiune de existență, de manifestare și de afirmare a unui întreg popor.

Cea dintâi ediție a festivalului de poezie „Lucian Blaga” s-a încheiat sub semnul unei reușite pline de speranță. De speranță că înțelesii lui organizatori vor găsi forțe și resurse să permanentizeze acest act de cultură înscriindu-l cu litere apăsate în calendarul culturii noastre noi.

MIRCEA TOMUȘ

Un festival de poezie și interpretare „Lucian Blaga”, organizat și desfășurat aici, în Lancrăm și Sebeșul coplării poetului, este actul de cultură de mult așteptat, este un început fericit, este întemeierea unei certitudini în sensul a ceea ce va deveni tradiție, în zarea căreia vor fi redată și pe această cale, oamenilor locului și ai țării, în totalitatea semnificațiilor și adevărului lor, viața și opera marelui poet și gânditor.

Lucian Blaga s-a petrecut pe-aici cu munții în față. Sublimă întruchipare a destinului unui neam și al unei vieți.

La marginea satului, făptura lui de bronz se înclină sub lumina asfințitului. În cimitirul de lângă biserică, locul de laudă a somnului, locul lui nu departe de ulița și de casa care îl așteaptă, pe el, niciodată plecat, cel născut aici odată cu veșnicia.